

Q. B. Series - 4

PAPER-II/ ਪਰਚਾ-II

Question Booklet Code

270112

Maximum Marks : 150

Time Allowed : 2 Hours 30 minutes (For differently Abled candidates extra 20 minutes shall be given for every one hour)

ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ 30 ਮਿੰਟ (ਬਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਘੰਟੇ ਉੱਤੇ ਵੀਰ ਮਿੰਟ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਵਾਲਤੂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।)

Read the following instructions carefully before you begin to answer the questions. This Booklet contains questions in Punjabi as well as in English. ਆਪਣੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਇਸ ਪੁਸਤਿਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪੇਪਰ ਓਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਉਪਰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਉਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ/ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।
2. ਪੇਪਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦੇ ਪੰਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛਪੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਸਹੀ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਨਿਆਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਪੇਪਰ ਕੋਡ ਛਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਰਾਬੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਟੀ-ਫਟੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਨਿਗਰਾਨ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ 10 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਦਲਵਾ ਲਵੋ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦਾ ਕੋਡ, ਸੀਰੀਜ਼, ਕੇਂਦਰ ਕੋਡ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕਰੋ।
4. ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦਾ ਕੋਡ, ਸੀਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਕੋਡ ਓ.ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਕੋਡ, ਸੀਰੀਜ਼ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਡ ਲਿਖੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਕੋਡ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਕੋਡ, ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਜੀਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦੇ 48 ਪੰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਥੱਲੇ ਉੱਤਰ ਦੇ (A, B, C, D) ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਹੀ/ਸਭ ਤੋਂ ਚੁੱਕਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਉੱਤਰ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਲ ਪੈਨ ਨਾਲ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਪੈਸਿਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ੍ਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਕੁੱਲ ਅੰਕ 150 ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਲਤ ਉੱਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
7. ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਉਣਾ ਮਨ੍ਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਧੱਛਾ ਓ.ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਗਲਤ ਛੱਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ੀਟ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
8. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੋਬਾਈਲ (ਸੈਲ ਫੋਨ), ਜਾਂ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ, ਘੜੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਡਿਵਾਇਸ (ਬੰਦ ਆਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ) ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਹੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਐਡਮਿਟ ਕਾਰਡ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

10. ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ-ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੀ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ/ਦੁਵਿਧਾ/ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ।
11. ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ, ਉੱਤਰ ਬੁਕਲੈਟ, ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਬੁਕਲੈਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ੀਟ ਉੱਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅਨਫੇਅਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਵਿਹਾਰ/ਕੰਡਕਟ ਨਿਸ਼ਾਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਕਲ/ਗੈਰਸ਼ਖਸੀ ਮਾਮਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਹੱਕ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
13. ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ੀਟ ਨਿਗਰਾਨ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਅਤੇ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਜਾਂ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ:

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੁਕਲੈਟ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ - ਭਾਗ A ਅਤੇ ਭਾਗ B। ਦੋਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰੀ ਹਨ।
 - (ੳ) ਭਾਗ - A
 - ਭਾਗ-A ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰੀ ਹਨ।
 - ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਦੁਭਾਸ਼ੀ) 30 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1-30)
 - ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 31-60)
 - ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 61-90)
 - (ਅ) ਭਾਗ - B (ਦੁਭਾਸ਼ੀ)
 - ਗਣਿਤ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 91-120)
 - ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 121-150)
 - ਸਿਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ/ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ 60 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 91-150)
2. ਦੁਭਾਸ਼ੀ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਲਿਖੇ ਹਨ।

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES

1. Please read the instructions/examples provided on the Question booklet, OMR sheet carefully before attempting/solving the paper.
2. After the instruction about opening the paper, please check that all the pages of Question Booklet are printed properly and serial number of questions is correct. Ensure that same paper code is printed on all the pages. If in case, the Question booklet is found spoiled or partially damaged, inform the invigilator immediately and get it changed within first 10 minutes of the beginning of the paper. Later, no complaint shall be entertained.
3. Ensure filling your Roll Number, Question booklet code, Question booklet series, Centre code on OMR sheet provided along with Question booklet and mark your Signatures at the space provided for the purpose.
4. Please check that Question booklet code, Question booklet series, Centre code etc. has been filled correctly on OMR sheet. If the space provided for Question booklet code, If Question booklet series is left blank or more than one codes are filled, Question booklet code shall be deemed wrong and OMR sheet shall not be evaluated. Candidates himself/herself shall be held responsible for wrong filling of Question booklet code, Question booklet series or what so ever the case may be.
5. The Question booklet contains 48 pages. Each question has four options namely A,B,C,D. Select the right/most suitable option. To answer the questions, only use ball point pen provided by department on OMR sheet. Use of pencil is strictly prohibited. Marking more than one option shall also be deemed wrong.
6. Question paper carries 150 marks. Each question carries one mark. There is no negative marking for wrong or unsolved answer.
7. Folding damaging or leaving any identifiable mark on the OMR sheet is strictly prohibited. In case any mark or identification is found with any answer, the answer to the question shall be deemed wrong. Spoiling of OMR sheet shall lead to cancellation of the candidature for the examination.
8. Possession of Cell (Mobile) phone or calculator, watch or any electronic/helping device (even in switched off mode) inside the examination hall shall lead to cancellation of candidature.

9. No candidate should possess any document other than Admit Card, P. and Photo Identity Card.
10. In case any discrepancy or controversy arises out of translation of any question in Punjabi and English, the question printed in English shall be deemed right. Candidate is advised to check English version in such a situation.
11. No candidate should leave Examination Centre without submitting his/her OMR sheet, Answer booklet to invigilator on duty or without making signature on attendance sheet. In such a case where candidate does not submit his/her Answer booklet or does not put signature on attendance sheet, the case shall be considered as case of unfair means.
12. The conduct of the candidate should be as per rules and regulations of the Examination Centre. Cases of copying or impersonation etc shall be severely dealt with.
13. Candidates may take Question booklet and third Carbon copy of OMR sheet with him/her only after handing over original OMR sheet to invigilating staff. Demand of Question booklet or Carbon copy of OMR later shall not be entertained in any case.

IMPORTANT INFORMATION :

1. The test booklet contains two sections - Section A and Section B. All the questions in both the sections are compulsory.
 - (i) Section - A
 - All the questions in Section A are compulsory.
 - Child development and pedagogy (bilingual) - 30 Questions (Q. No. 1-30)
 - Punjabi language - 30 Questions (Q. No. 31-60)
 - English language - 30 Questions (Q. No. 61 - 90)
 - (ii) Section - B (Bilingual Section)
 - Mathematics - 30 Questions (Q. No. 91-120)
 - Science - 30 Questions (Q. No 121-150)
 - Social Studies/Social Science - 60 Questions (Q. No 91-150)
2. For the bilingual sections, questions in Punjabi are written below the same questions in English.

SECTION-A

Child Development and Pedagogy (Bilingual Section, Question No. 1 to 30)

ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1-30

1. "A very pleasant student who seems to work hard and creates little problem may be given the benefit of doubt (higher grade than deserved), whereas a very troubling student who creates trouble in class may be given a lower grade." This is an example of
- (A) expectancy theory (B) mnemonic
(C) teacher's conditioning (D) halo effect
- ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਮਿਜ਼ਾਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਨਤੀ ਹੈ ਉਹ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਘਟ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰੇਡ ਮਿਲਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਗ੍ਰੇਡ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ
- (A) ਪ੍ਰਤਿਆਸ਼ਾ ਸਿਧਾਂਤ (expectancy theory)
(B) ਯਾਦ ਸੰਬੰਧੀ (mnemonic)
(C) ਆਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ (teacher's conditioning)
(D) ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ (halo effect)
2. According to Kohlberg's theory of moral reasoning, which of the following is correctly matched?
- (A) Pre-conventional moral reasoning - good boy-nice girl orientation
(B) Conventional moral reasoning - law and order orientation
(C) Pre-conventional moral reasoning - social contract orientation
(D) Post-conventional moral reasoning - punishment-obedience orientation
- ਕਾਲਬਰਗ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜੋੜ ਹੈ
- (A) ਪੂਰਵ ਰਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ - ਚੰਗਾ ਮੁੰਡਾ ਚੰਗੀ ਕੁੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
(B) ਰਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ - ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
(C) ਪੂਰਵ ਰਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ - ਸਮਾਜ ਜਾਣਕਾਰੀ
(D) ਪੋਸਟ ਰਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ - ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
3. Which of the follow the following strategies you would associate with culturally relevant teaching?
- (A) Do not use activities and projects
(B) Keep standardized criterion for students behavior during discussion/assessment/ interactions
(C) Experiment with different grouping arrangements to encourage social harmony and cooperation
(D) Community participation should be avoided
- ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- (A) ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕਰੋ
(B) ਚਰਚਾ/ਜਾਂਚ/ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਰਤਾਵ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਤਰ ਤੇ ਰੱਖਣਾ
(C) ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰਤਾ ਬਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਖਰੇ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ
(D) ਸਮਾਜਿਕ ਸਹਿਭਾਗਿਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ।
4. According to Renzulli and Reis, following set of characteristics can be associated with people who are gifted:
- (A) who are persistent, with low motivation, with usual ideas
(B) who are persistent, with high motivation, with usual ideas
(C) who are persistent, with low motivation, creative
(D) who are persistent, with high motivation, creative

ਰੋਜ਼ੂਲੀ ਤੇ ਰੀਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਵਰਦਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

- (A) ਜੇ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਸਾਹਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬੜੀ ਘਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (B) ਜੇ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਸਾਹਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (C) ਜੇ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਸਾਹਨ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- (D) ਜੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਸਾਹਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

5. According to National Curriculum Framework position paper on education of special needs, following can be directly associated with benefits of inclusion for students:

- (A) Spending the school day alongside classmates who do not have disabilities provides many opportunities for social interaction that would not be available in segregated settings.
- (B) Children with SEN would not have appropriate models of behaviour.
- (C) Children without SEN would find it difficult to learn about tolerance, individual difference, and human exceptionality by interacting with those with SEN.
- (D) Inclusion offers limited opportunity to interact with each other

ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪੁਜੀਸ਼ੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਿੱਧਾ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

- (A) ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣਾ ਜੋ ਵਖਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੇਲ ਜੋਲ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਿ ਅਲਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ
- (B) ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ (SEN) ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਤਾਵ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮਾਡਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ
- (C) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ (SEN) ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਹਨੂੰ ਸਹਿਨਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਵਿਰਲਾਪਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦਸੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ (SEN) ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ
- (D) ਸਮਾਵੇਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਮੌਕੇ ਆਪਸੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ

6. When a teacher is assessing students in classroom, which of the following as an objective is avoided considering it is an authentic test

- (A) give feedback to students about their performance
- (B) assess students habits and repertoires
- (C) minimize needless and demoralising comparison among students
- (D) students individual aptitude, learning style should not be considered

ਜਦ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਕਲਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ, ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (A) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
- (B) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਾਰੇ ਆਕਲਨ ਕਰਨਾ
- (C) ਫਾਲਤੂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀਨ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਤੁਲਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- (D) ਇੱਕਲ ਅਭਿਰੁਚੀ, ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

7. Whenever you are making a multiple choice question, wrong answers are offered as choices with the correct answer. These wrong answers are know as

- (A) distractors
- (B) stem
- (C) portfolio
- (D) rubrics

ਜਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਚੋਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਗਲਤ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਚੁਨਾਵ ਵਾਂਗੂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗਲਤ ਜੁਆਬਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ

- (A) ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੇ (B) ਮੂਲਰੂਪ
(C) ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ (D) ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਿੰਦੂ

8. The basic idea of inquiry learning involves following elements:

- (A) Formulate hypotheses, collect conclusions, accept reviews without reflection
(B) Collect data, collect conclusions, accept reviews without reflection
(C) Formulate hypotheses, draw conclusion, accept reviews without reflection
(D) Formulate hypotheses, collect data, draw conclusion, reflect on original problem

ਕਿਸੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਹੈ

- (A) ਪਰਿਕਲਪਨਾ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖ
(B) ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਂਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਇਕੱਠੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ
(C) ਪਰਿਕਲਪਨਾ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਬਨਾਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖ
(D) ਪਰਿਕਲਪਨਾ, ਆਂਕੜੇ ਇਕੱਠੇ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਬਨਾਉਣਾ, ਅਸਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੇਖਣਾ

9. This stage is the time of sexual reawakening, the source of sexual pleasure now becomes someone outside the family. The stage in Freud's psychosexual theory is:

- (A) phallic (B) anal
(C) latency (D) genital

ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੈਕਸ ਬਾਰੇ ਦੂਬਾਰਾ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਹੈ ਅੱਜਕੱਲ ਸੈਕਸ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਹੁਣ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਸਥਾ “ਫਿਰਾਇਡਸ ਦੀ ਸਾਈਕੋਸੈਕਸੁਅਲ ਥਿਓਰੀ” ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ?

- (A) ਲੈਂਗਿਕ (B) ਗੁਦਾ ਸੰਬੰਧੀ
(C) ਲੈਟੈਂਸੀ (D) ਵੰਸ਼ਾਣੁਗਤ

10. The person responsible for the development and design of the first useful individual test of intelligence is:

- (A) Freud (B) Bruner
(C) Binet (D) Piaget

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਯੋਗੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਤੇ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ?

- (A) ਫਰਾਇਡ (B) ਬਰੁਨਰ
(C) ਬਾਇਨੇਟ (D) ਪਿਆਜੇ

11. According to Vygotsky's theory, the process whereby two participant who begin a task with different understanding arrive at a shared understanding is known as

- (A) intersubjectivity (B) scaffolding
(C) guided participation (D) reciprocal participation

ਵਾਈਗੋਤਸਕੀ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਖਰੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਇੱਕ ਮਿਲੇ ਜੁਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ?

- (A) ਇੰਟਰਸਬਜੈਕਟੀਵਿਟੀ (B) ਮਚਾਨ/ਉਚਾਈ
(C) ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ (D) ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾਰੀ

12. According to Lawrence Kohlberg, children cannot maintain the constancy of their gender. They attain this understanding only gradually, moving through the following stages:

- (A) Gender struggle, Gender stability, Gender consistency
- (B) Gender labelling, Gender struggle, Gender stability
- (C) Gender labelling, Gender stability, Gender consistency
- (D) Gender labelling, Gender struggle, Gender stability

ਲਾਰੇਂਸ ਕੋਲਬਰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਮਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦ ਇਹ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ;

- (A) ਲਿੰਗ-ਸੰਘਰਸ਼, ਲਿੰਗ ਸਥਿਰਤਾ, ਲਿੰਗ-ਨਿਰੰਤਰਤਾ
- (B) ਲਿੰਗ ਲੇਬਲਿੰਗ, ਲਿੰਗ- ਸੰਘਰਸ਼, ਲਿੰਗ-ਸਥਿਰਤਾ
- (C) ਲਿੰਗ ਲੇਬਲਿੰਗ, ਲਿੰਗ-ਸਥਿਰਤਾ, ਲਿੰਗ-ਨਿਰੰਤਰਤਾ
- (D) ਲਿੰਗ-ਲੇਬਲਿੰਗ, ਲਿੰਗ-ਸੰਘਰਸ਼, ਲਿੰਗ-ਸਥਿਰਤਾ

13. There are two basic types of intermittent reinforcement schedules. They are

- (A) continuous schedule and interval schedule
- (B) interval schedule and ratio schedule
- (C) interval schedule and slot schedule
- (D) slot schedule and continuous schedule

ਰੁੱਕ-ਰੁੱਕ ਕੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

- (A) ਚਲਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲ ਨੇਮ ਤੇ ਮੱਧ ਵਾਲਾ ਨੇਮ
- (B) ਮੱਧ ਵਾਲਾ ਨੇਮ ਤੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਨੇਮ
- (C) ਮੱਧ ਵਾਲਾ ਨੇਮ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨੇਮ (slot)
- (D) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨੇਮ(slot)

14. Personal factors, the physical and social environment and behaviour, all influence and are influenced by each other. Bandura calls this interaction of forces as

- (A) modelling
- (B) strengthening inhibitions
- (C) reciprocal determinism
- (D) ripple effect

ਨਿੱਜੀ ਤੱਤ ਸਰੀਰਿਕ ਤੱਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਵ ਇਹ ਸਭ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਬੰਡੂਰਾ ਸੰਪਰਕ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ

- (A) ਮਾਡਲਿੰਗ
- (B) ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰੋਕ
- (C) ਪਰਸਪਰ ਦ੍ਰਿੜ ਸ਼ਕਤੀ
- (D) ਤਰੰਗਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

15. A teacher wants to know about the level of accomplishment attained in her subject after the completion of the session/term. She takes a test to complete this objective. The type of assessment she is doing is typically

- (A) formative assessment
- (B) textbook assessment
- (C) summative assessment
- (D) objective assessment

ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਣਤਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਸਤਰ ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਿਹੜਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

- (A) ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਆਕਲਨ
- (B) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਆਧਾਰਿਤ ਆਕਲਨ
- (C) ਸਮੇਟਿਵ ਆਕਲਨ
- (D) ਉਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਆਕਲਨ

16. Which of the following is not an example of 'tactics for learning verbal information'?

- (A) Attention focusing by making outlines, underlining
- (B) Schema building by story grammars
- (C) Idea elaboration by self questioning and imagery
- (D) Pattern learning by hypothesizing

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੌਖਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (A) ਬਾਹਰੀ ਲਾਇਨ (outlines), ਰੇਖਾਕਨ (underlining) ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ
- (B) ਵਿਆਕਰਣ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣਾ
- (C) ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ
- (D) ਨਮੂਨੇ/(ਢਾਂਚੇ) ਨੂੰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਢਾਂਚਾਂ (Pattern) ਸਿੱਖਣਾ

17. is generally not associated with constructivism.

- (A) Vygotsky's theory
- (B) Classical conditioning
- (C) Equilibration
- (D) Self awareness

..... ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਦ(constructivism) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (A) ਵਾਈਗੋਤਸਕੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (B) ਪਰੰਮਪਰਿਕ ਅਵਸਥਾ
- (C) ਸੰਤੁਲਨ
- (D) ਸਵੈ-ਜਾਗਰਿਤੀ

18. The ability to think about language as a system is

- (A) referential communication
- (B) speech register
- (C) bilingualism
- (D) metalinguistic awareness

ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕਾਬਲਿਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ?

- (A) ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਵਾਦ (referential communication)
- (B) ਭਾਸ਼ੀ ਪੰਜੀਕਰਣ (speech register)
- (C) ਦੋ-ਭਾਸ਼ੀ (bilingualism)
- (D) ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ੀ ਜਾਗਰਿਤੀ (metalinguistic awareness)

19. Mastery oriented students tend to value achievement and see ability as improvable, so they focus on

- (A) expectations of others and have no goals
- (B) mastery goals in order to increase their skills and abilities
- (C) their lack of ability and consider it as source of failure
- (D) mastery goals in order to avoid failure

ਮਹਾਰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਉਪਲਬਧੀ ਤੇ ਦੇਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ

- (A) ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ
- (B) ਆਪਣੀ ਮਹਾਰਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣਾ
- (C) ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਠ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੰਨਣਾ
- (D) ਮਹਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਵਲ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼

20. While assessing creativity of an individual, according to Torrance, "On a graphic test (used to assess creativity among individual) an individual might be given 30 semi circles and asked to create 30 different drawings. In another task one may be asked to make a toy more fun to play with." Responses to all these tasks would be scored for three aspects of divergent thinking, which are

- (A) originality, fluency and flexibility
- (B) originality, flexibility and diversity
- (C) fluency, diversity and concentration
- (D) diversity, flexibility and concentration

ਟੋਰੋਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ, “ਆਨ ਏ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਟੈਸਟ (ਯੂਐਸ ਟੂ ਐਸੈਸਜ਼ ਕਰੀਏਟੀਵਲੀ ਅਮੰਗ ਇਨਡੀਊਡਲ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 30 ਅੱਧੇ ਗੋਲੇ ਦਿਓ ਤੇ ਕਹੋ ਕਿ 30 ਵਖਰੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ। ਹੋਰ ਦੂਜੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖਿਡੌਣੇ ਬਣਾਓ ਜਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੇਡੋ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਅੰਕਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਿੰਨ ਵਖਰੀ ਸੋਚ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਹਨ

- (A) ਅਸਲੀਅਤ, ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਲਚੀਲਾਪਨ
- (B) ਅਸਲੀਅਤ, ਲਚੀਲਾਪਨ ਤੇ, ਵਖਰਾਪਨ
- (C) ਰਫ਼ਤਾਰ, ਵਖਰਾਪਨ ਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ
- (D) ਵਖਰਾਪਨ, ਲਚੀਲਾਪਨ ਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ

21. In one of the studies designed by Eleanor Gibson and Richard Walk (1960) they designed visual cliff for children. It showed that babies are able to judge distance of objects from one another and from themselves. This ability which helped them for understanding the layout of environment and for guiding motor activity is termed as

- (A) distance perception
- (B) visual acuity
- (C) depth perception
- (D) visual discrimination

ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ (visual cliff) ਈਲੈਨੋਰ ਗਿਬਸਨ ਅਤੇ ਰਿਚਾਰਡ ਵॉਕ ਨੇ (1960) ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੇਖਣ ਯੋਗ ਚੱਟਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯੋਗਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਕਿਰਿਆਤਮਕਤਾ (motor activity) ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹੈ

- (A) ਦੂਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ (distance perception)
- (B) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਤੀਖਣਤਾ (visual acuity)
- (C) ਗਹਿਰੀ ਸਮਝ (depth perception)
- (D) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਭੇਦਭਾਵ (visual discrimination)

22. A pre-school child after seeing a zebra at the zoo, calls out “Horse!”. Which of the following processes he is using?

- (A) Accommodation
- (B) Assimilation
- (C) Organization
- (D) Seriation

ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਸਕੂਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਚਿੱਤਿਆ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ੈਬਰਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਘੋੜਾ’ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ

- (A) ਸਮਾਯੋਜਨ (accommodation)
- (B) ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਣਾ (assimilation)
- (C) ਸੰਗਠਨ (organization)
- (D) ਸ਼੍ਰੇਣੀਬਧਤਾ (seriation)

23. Children acquire selective, adaptable attention with the help of gains in two components of executive function which are

- (A) acquisition and inhibition strategies
- (B) planning and acquisition strategies
- (C) inhibition and attention strategies
- (D) planning and assimilation strategies

ਦੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਨਾ ਤੇ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ

- (A) ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਅਵਰੋਧ ਰਣਨੀਤੀ
- (B) ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਣਨੀਤੀ
- (C) ਰੁਕਾਵਟ ਤੇ ਚੇਤਨ ਰਣਨੀਤੀ
- (D) ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ

24. If a child is able to draw conclusions by applying rules or principles; logically moving from a general rule or principle to a specific solution, we would say that
- (A) the child is able to apply deductive reasoning
 - (B) the child is using assimilation
 - (C) the child is able to apply inductive reasoning
 - (D) the child is using analogies

ਜੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨੇਮ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਧਾਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਖਾਸ ਹਲ ਵਲ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਾਂਗੇ

- (A) ਬੱਚਾ ਨਿਗਨਾਤਮਕ ਕਾਰਣ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ
- (B) ਬੱਚਾ ਅਨੁਕੂਲਤਾ(assimilation) ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (C) ਬੱਚਾ ਅਗਨਾਤਮਕ ਕਾਰਣ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ
- (D) ਬੱਚਾ ਤੁਲਨਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

25. Which of the following is not Kohlberg's stages of moral development?

- (A) Preconventional moral reasoning
- (B) Postconventional moral reasoning
- (C) Conventional moral reasoning
- (D) Neoconventional reasoning

ਇਹਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ 'ਕਾਲਬਰਗਸ' ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (A) ਪੂਰਣ ਰਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ(Preconventional moral reasoning)
- (B) ਰਿਵਾਇਤ ਪਿਛੋਂ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ(Postconventional moral reasoning)
- (C) ਰਿਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ(Conventional moral reasoning)
- (D) ਨਵੇਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਨੈਤਿਕ ਤਰਕ(Neoconventional reasoning)

26. Special material, equipment and strategies that specifically help students with low vision to function in regular classrooms include

- (A) large print typewriter
- (B) use of sign language
- (C) finger spelling
- (D) use visual cues as often as possible

ਰੋਬਾਨਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਘੱਟ ਦੇਖਣ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ—ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

- (A) ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਾਲੀ ਟਾਇਪਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ
- (B) ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ
- (C) ਉਂਗਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ
- (D) ਦੇਖਣ ਯੋਗ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ

27. Which of the following is not directly associated with policy for inclusion?

- (A) Salamanca Statement and Framework for Action (1994)
- (B) Kyoto protocol
- (C) Biwako Millennium Framework targets on education in the second Asian and Pacific Decade of Disabled Persons (2003-2012).
- (D) Dakar Framework for Action on Education for All (2000)

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (A) ਸਲਾਮੈਨਕਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ ਫਾਰ ਐਕਸ਼ਨ (1994)
- (B) ਕੋਇਟੋ-ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ
- (C) ਬਿਵਾਕੋ-ਮਿਲੇਨਿਯਮ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ, ਆਪਣਾ ਟਾਰਗੇਟ ਆਨ ਏਜੂਕੇਸ਼ਨ ਇਨ ਦ ਸੈਕਿੰਡ ਏਸ਼ੀਅਨ ਐਂਡ ਪੈਸੀਫਿਕ ਡੀਕੈਡ ਆਫ ਡਿਸਏਬਲਡ ਪਰਸਨਜ਼ (2003-2002) ਅਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।
- (D) ਸਭ ਦੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਸਤੇ ਡੇਕਾਰ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ ਫਾਰ ਆਲ(2000)

28. Ais an inborn, automatic response to a particular form of stimulation.

- (A) resilience
- (B) conditioning
- (C) reflex
- (D) control deficiency

..... ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਮਜਾਤ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਤੇਜਨਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ

- (A) ਲਚੀਲਾਪਨ(Resilience)
- (B) ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ(Conditioning)
- (C) ਪਲਟਿਆ ਹੋਇਆ(Reflex)
- (D) ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਾਰ (Control deficiency)

29. Inconditioning, infants act, or operate, on the environment, and stimuli that follow their behaviour change the probability that the behaviour will occur again.

- (A) operant
- (B) classical
- (C) retention
- (D) punishment

..... ਅਨੁਕੂਲਨ, ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਰਤਾਵ ਅਤੇ ਚਲਣਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਚ ਸਿਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਤੇਜਨਾ ਜਿਹੜੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਵਰਤਾਵ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) ਸਫੂਰਤੀ/ਕਿਰਿਆ ਸ਼ੀਲਤਾ
- (B) ਕਲਾਸੀਕਲ/ਪਰੰਪਰਿਕ
- (C) ਰੋਕ ਰਖਣਾ
- (D) ਸਜ਼ਾ

30. Which of the following are two major features of Piaget's formal operational stage of cognitive theory?

- (A) Hypothetico deductive reasoning and Propositional thought
- (B) Spatial reasoning and Hypothetico deductive reasoning
- (C) Seriation and Propositional thought
- (D) Spatial reasoning and Propositional thought

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਪਿਆਜੇ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਫਾਰਮਲ ਆਪਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ

- (A) ਹਾਈਪੋ ਥੈਟਿਕੋ ਡੀਡੈਕਟਿਵ ਰਿਜ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨਲ ਵਿਚਾਰ
- (B) ਸਥਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਜ਼ਨਿੰਗ, ਹਾਈਪੋਥੈਟਿਕੋ ਡੀਡੈਕਟਿਵ ਰਿਜ਼ਨਿੰਗ
- (C) ਸੈਰੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨਲ ਵਿਚਾਰ
- (D) ਸਥਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਜ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨਲ ਵਿਚਾਰ

“ਓ ਚਾਂਦੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਖੁਦਾ,
 ਕਿਉਂ ਪਿਘਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਨਿਗਾਹ?
 ਕਿਸ ਲਈ ਹਟਕੋਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਗ ਇਹ,
 ਕਿਉਂ ਸਰਦ ਆਹ?
 ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਵੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਝੂਠੀ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਮੁਬਾਜ਼?
 ਫਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸੁਟਿਆ ਬਦਨ ਮੇਰਾ
 ਤੂੰ ਘੁਣ-ਖਾਧਾ ਸ਼ਤੀਰ
 ਤੇ ਮੇਰੀ ਉਹ ਰੂਹ ਅਮੀਰ
 ਜਿਸ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਸੀ
 ਰੋਜ਼ ਏਦਾਂ ਤੜਪ ਕੇ ਬੁਝਦੀ ਗਈ
 ਰੋਜ਼ ਏਦਾਂ ਤੜਪ ਕੇ ਸੌਂਦੀ ਰਹੀ
 ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਹਿਕ ਵਿਚ ਇਕ ਵਲੇਵਾਂ
 ਇਕ ਲੰਗਾਰ।
 ਤੈਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਕੀ,
 ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵਰਗੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ —
 ਮੌਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਆਪ?
 ਜੇ ਮੈਂ ਕਾਲਖ-ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਲੇਜੇ
 ਖੋਭ ਦਿੱਤੀ ਤੜਪਦੀ ਬਿਜਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ?
 ਜਮ ਗਿਆ ਹੈ ਮੇਰਾ ਖੂਨ
 ਤੇਰੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਪਹੀਏ ਤਾਂ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਾਮ
 ਤੇਰੇ ਰੋਲਰ ਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੀਸਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉੱਵ,
 ਹੋਰ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰੀਰ
 ਜੇ ਤੂੰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਏਂ ਘੁਣ-ਖਾਧੇ ਸ਼ਤੀਰ
 ਹੋਰ ਨੇ ਕਈ ਦਿਲ ਅਮੀਰ
 ਜੇ ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਤੜਪ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤੈਯਾਰ ਨੇ।
 ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਤੜਪ ਕੇ ਬੁਝ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤੈਯਾਰ ਨੇ।
 ਅਸਤ ਵੇਲੇ ਦੀ ਕਿਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੁਝ ਯਾਦ ਕਰ।”

31. ਫਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਣਿਆ ਹੈ?

- (A) ਸ਼ਤੀਰ
 (C) ਘੁਣ

- (B) ਪਿੰਜਰ
 (D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

32. ਰੋੜੇ, ਸ਼ਤੀਰ, ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤੇ ਹਨ?

- (A) ਲੱਕੜਾਂ ਲਈ
 (C) ਇਨਸਾਨਾਂ ਲਈ

- (B) ਪੱਥਰਾਂ ਲਈ
 (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ

33. ਕਾਵਿ-ਮੈਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੇ ਮਾਣ ਸੀ?
 (A) ਰੱਬ (B) ਅਮੀਰੀ
 (C) ਰੂਹ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
34. ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਵਿਚ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ?
 (A) ਚਾਨਣੀ ਵਰਗੀ (B) ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੀ
 (C) ਕਾਲਮ ਵਰਗੀ (D) ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ
35. ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਖੁੱਭੋਇਆ ਹੈ?
 (A) ਆਕਸ਼ ਵਿਚ (B) ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ
 (C) ਕਲੇਜੇ ਵਿਚ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
36. ਹਟਕੋਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?
 (A) ਰੱਬ (B) ਅਮੀਰ
 (C) ਗਰੀਬ (D) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
37. ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਤੜਪ ਕੇ ਕੀ ਬੁਝ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 (A) ਆਤਮਾ (B) ਸ਼ਰੀਰ
 (C) ਜਾਨ (D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਕਢੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 38 ਤੋਂ 45

ਭੈਣ ਤ੍ਰਿਵੰਣ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਫੇਪ ਪਾ ਕੇ ਬੜੀ ਰਾਤ ਤਾਂਈ ਜਾਂ ਤੜਕੇ ਸੂਤ ਕੱਤਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਔੜ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੁੱਡੀ ਫੁਕਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਉਹ ਮਨਦੀ ਸੀ। ਸਮਾਧ ਰੂਪ ਨਿੱਕੀ ਮੱਟੀ ਜੋ ਖੂਹ ਤੇ ਬਣੀ ਸੀ, ਚੰਦ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਥਣੇ ਦਿਨ ਛਿਪਾਅ ਸਮੇਂ ਜੋਤ ਬਾਲਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੱਟੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਡਾਰੂ ਪਿਉ ਦਾਦੇ ਪੜਦਾਦੇ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਕਰੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਚਾਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਰੇਸ਼ਮੀ ਰੰਗਦਾਰ ਲੱਛਿਆਂ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਵੇਲਾਂ ਬੂਟੇ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਕਸ਼ੀਦਾ ਕੱਢਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਖਦਰ ਦੀ ਲਾਲ ਚਾਦਰ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੱਤੇ ਦਾ ਉਹ ਦਿਨ ਅਜੇ ਤਾਂਈ ਚੇਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਪਾਹ ਖਿੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਭੈਣ ਖੂਹ ਦੇ ਇਕ ਖੇਤ ਦੀ ਕਪਾਹ ਚੁਗਣ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਭੈਣ ਉੱਤੇ ਤਿਲ ਚੁਲਿ ਕੇਰੇ ਸਨ। ਕੋਈ-ਕੋਈ ਟੀਂਡਾ ਤਿੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਮੋਟੇ ਫੁੱਟ ਲਮਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਭੈਣ ਬੋਲੀ ਸੀ: ਕਪਾਹ ਤਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿੜੀ ਪਈ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੇ ਕਪਾਹ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਮੰਜਿਆ ਉੱਤੇ ਬਿਛਾਉਣੀਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਦਰੀਆਂ ਬੁਣਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੋਟਾ ਸੂਤ ਉਸਨੇ ਆਪ ਕੱਤਿਆ। ਬਾਪੂ ਤਰਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਘੋੜੀ ਬਣਵਾ ਲਿਆਇਆ। ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਚੇ ਹੋਏ ਸੂਤ ਦੇ ਮੋਟੇ ਧਾਗਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਗੋਂਦਾ ਬਣਾਈਆਂ। ਭੈਣ ਦਾ ਹੱਥ ਚੁੱਲੇ ਤੇ ਵੀ ਕਾਹਲਾ ਚਲਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਵਾਰ ਲਈ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਲਾਹ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਬਾਬਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਮੇਰੇ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਅਮਾਨਤ ਵਿਚ ਰਕਮਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਬਾਬਾ ਉਹਨਾ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਪੋਤੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾ ਦਿੰਦਾ। ਮੋੜਨ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਤਾਰੀ ਗਈ ਪਰ ਮੁਖੀ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦ ਹਿਸਾਬ ਕੀਤਾ ਪੈਸੇ ਪੂਰੇ ਸਨ। ਮੁਖੀ

ਖੁਸ਼ ਬਾਬਾ ਖੁਸ਼। ਕੁੜੀ ਦੇ ਧੇਲੇ ਧੇਲੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਉੱਤੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਵੀ ਹਰ ਫਸਲ ਦੇ ਪੈਸੇ ਭੈਣ ਕੋਲ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਉਂ ਦੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਘਰ ਦੀ ਚੌਧਰ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਰਹੀ।

38. ਭੈਣ ਨੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਭੌਣ ਤੇ ਕੀ ਸੁੱਟਿਆ?
 (A) ਆਟਾ (B) ਅਨਾਜ
 (C) ਤਿਲ ਚਊਲ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
39. ਫੁੱਲ ਬੇਲਾਂ ਬੂਟੇ ਕਿੱਥੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ?
 (A) ਬਾਗ ਵਿਚ (B) ਚਾਦਰਾਂ ਵਿਚ
 (C) ਗਮਲੇ ਵਿਚ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
40. ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਗਿਆ?
 (A) ਕਪੜੇ (B) ਦਰੀਆਂ
 (C) ਚਾਦਰਾਂ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
41. ਭੈਣ ਕਿੰਨੇ ਮਿਨਟ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਲਾਹ ਸਕਦੀ ਸੀ?
 (A) ਪੰਜ ਮਿਨਟ (B) ਦਸ ਮਿਨਟ
 (C) ਸਤ ਮਿਨਟ (D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
42. ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਕੀ ਰਖਦਾ ਸੀ?
 (A) ਸਿੱਕੇ (B) ਸੋਨਾ
 (C) ਰਕਮ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
43. ਘਰ ਦੀ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਸੀ।
 (A) ਬਾਪੂ ਦੇ (B) ਬੇਬੇ ਦੇ
 (C) ਭੈਣ ਦੇ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
44. ਭੈਣ ਤ੍ਰਿਵੰਣ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਦੀ ਕਰਦੀ ਸੀ?
 (A) ਕਪੜੇ ਸਿਉਂਦੀ ਸੀ (B) ਸੂਤ ਕੱਤਦੀ
 (C) ਪਟੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੀ (D) ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ
45. ਭੈਣ ਸਮਾਧ ਤੇ ਜੋਤ ਕਦ ਬਾਲਦੀ ਸੀ?
 (A) ਚੌਥੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (B) ਦਸਵੀਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ
 (C) ਅਠਵੀਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
46. “ਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਮ-ਬਧ ਢਾਂਚਾ ਹੈ।” ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਕਥਨ—
 (A) ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। (B) ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਸੱਚ ਹੈ।
 (C) ਪੂਰਣ ਝੂਠ ਹੈ। (D) ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਝੂਠ ਹੈ।
47. ਵਿਆਕਰਣ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ-ਨੇਮ ਵਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।
 (A) ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ (B) ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ
 (C) ਸੂਤਰਾ ਵਿਧੀ (D) ਭਾਸ਼ਾ-ਸੰਸਰਗ ਵਿਧੀ

48. ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਜਨਮ-ਜਾਤ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ।
- (A) ਜੀਨ ਪਿਆਜੇ ਨਾਲ (B) ਨੌਮ ਚਾਮਸਕੀ ਨਾਲ
(C) ਬੀ. ਅਪਫ ਸਕਿਨਰ ਨਾਲ (D) ਵਾਇਗੋਤਸਕੀ ਨਾਲ
49. ਵਾਇਗੋਤਸਕੀ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਕਿਸ ਤੇ ਦਿੱਤਾ?
- (A) ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ (B) ਸਕੂਲ ਤੇ
(C) ਸਮਾਜ ਤੇ (D) ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ
50. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਸਮਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ—
- (A) ਇਸ ਨਾਲ ਜਮਾਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
(B) ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਖਰੀਆਂ-ਵਖਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(C) ਇਸ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(D) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਕਲਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
51. ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚਾ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਉੜੀਆ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (A) ਰਾਜੀਵ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਾਟੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉੜੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ।
(B) ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉੜੀਆ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ।
(C) ਉੜੀਆ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਏ।
(D) ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਸ ਬਾਰ ਸਹੀ ਵਾਕ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇ।
52. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਵੇਂਗੇ?
- (A) ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲੰਕਾਰਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ
(B) ਛੰਦਾਂ ਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ—ਅਖਾਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ
(C) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਸਹਿਜ ਭਾਸ਼ਾ—ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ
(D) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ
53. ਉੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਮਿਕ ਸਤਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਣ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
- (A) ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਮਗਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ
(B) ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਮਗਰੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੁਹਰਾਉਣਾ
(C) ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਕੱਢਣਾ
(D) ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
54. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਣ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ—
- (A) ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
(B) ਅਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(C) ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਕਰਦੀ ਹੈ
(D) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਭਾਸ਼ਿਕ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਦਸਦੀ ਹੈ

55. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ—
- (A) ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਪਾਠ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 (B) ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪਾਠ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 (C) ਸਾਰੀ ਪੜਾਈ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ
 (D) ਸਾਰੇ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ
56. ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਜਨਮਜਾਤ ਭਾਸ਼ਿਕ ਯੋਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇਕ ਵਿਦਿਅਕ ਕਥਨ ਇਹ ਹੈ—
- (A) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਿਕ ਚੌਗਿਰਦਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ—ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿਓ
 (B) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਿਕ ਚੌਗਿਰਦੇ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਾਓ
 (C) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਕਰਣ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਿਓ।
 (D) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਾਈਆਂ ਜਾਣ
57. ਅਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਸੁਆਲ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ੋਰ ਦਿਓਗੇ?
- (A) ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੀ-ਕੀ ਵਿਕਦਾ ਹੈ?
 (B) ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੈ?
 (C) ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ?
 (D) ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
58. ਉੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਮਿਕ ਦਰਜੇ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹੋ?
- (A) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ
 (B) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ
 (C) ਵਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੂੰ
 (D) ਵੱਖਰੇ ਕਾਲ-ਖੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ
59. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ?
- (A) ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੈ।
 (B) ਕਠਿਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
 (C) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਸਮਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
 (D) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਮੀਰ ਚੌਗਿਰਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
60. ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਵੋਗੇ।
- (A) ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਕਠਿਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੇ
 (B) ਆਪ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
 (C) ਠੀਕ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਕਵਿਤਾ-ਪਾਠ ਤੇ
 (D) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਰਚਨਹਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਤੇ

Passage 1: Please read the passage carefully and answer the questions 61 to 67

A Streetcar Named Desire is a classic of the American theatre. Tennessee Williams' landmark work was a tour de force in its original stage production in 1947 and continues to resonate with audiences and readers today despite—or perhaps because of—its simplistic though layered story. A faded Southern belle, Blanche DuBois, arrives at her sister's seedy New Orleans apartment where she is tortured by her brutish brother-in-law, Stanley Kowalski. Blanche puts on airs of class and happiness throughout the play, though internally she is miserable and haunted by her tragic and scandalous past. Stanley forces Blanche to face her dolorous reality with his vitriol and, finally, his act of sexual aggression, and in doing so, he causes her to lose her tenuous grip on sanity. Most have argued (correctly) that the play is about the ways the past haunts our present or (again correctly) that it is about the ways class and sexuality impact our lives. However, few have seen the play for what it is: an allegory for the theatre itself. Before Williams wrote Streetcar, the theatre had been dominated by melodrama. A brief interlude in the 1930s brought political theatre to centre stage (pardon the pun), but by the 1940s, its principal playwright, Clifford Odets, had left New York for Hollywood, and the sensationalized and maudlin form of melodrama once again flourished. The theatre was in limbo, and Williams had a desire to bring something new to the world. It would bring the realism of the political theatre of the 1930s but without the political (read: socialist) underpinnings. To that end, he created lifelike characters who spoke in realistic dialect. But to make his point that melodrama was flawed, he added an equally unrealistic character. Blanche, unlike the other characters, speaks theatrically, acts larger than life on stage, and uses floral language and heightened mannerisms. Blanche is a character not to be trusted. She lies about everything, and the only thing that finally exposes her lies is reality itself: Stanley. He finally forces her off the stage and into the insane asylum by forcing himself on her sexually. And with that, realism forcibly removed melodrama from the stage.

It is not possible to imagine A Streetcar Named Desire without the influence of Marlon Brando, the actor who rose to fame playing Stanley Kowalski. On the page, the part is fairly simplistic. Stanley is a monster and a beast without any redeeming qualities. But Brando and the play's original director, Elia Kazan, imagined the character as having a soft underbelly, rooted in his own sorrow, insecurities, and soulful complexity. Brando's Stanley is a brute, yes, but he is a brute who hates the fact that he is so awful. He is also unable to control himself and his passions, and this lack of control is equally embarrassing to him, even as it is also threatening to Blanche and alluring to her sister Stella. For instance, after he hits Stella, he comes back to her, famously begging for forgiveness by shouting "Stella" outside their apartment. But in Brando's depiction on the stage and later on the screen, he is soaked from the rain and looks completely desperate, as though he needs Stella to live. He looks and seems totally helpless and weak, the exact opposite of the brute he appears later when he forces himself onto Blanche. The play is excellent and memorable, even when read. But it is Brando's interpretation of the male lead role that makes the play indelible. Without Brando, the play would still have a deep meaning, but with Brando's interpretation, the play becomes even more profound.

61. In the passage author focuses on Marlon Brando's portrayal of Stanley Kowalski
- (A) as being particularly memorable and powerful
 - (B) working on high-quality script or unparalleled acting
 - (C) being successful with one but not with the other part of the portrayal
 - (D) in the light of Tennessee Williams' skilled writing

62. Brando's interpretation of the play makes the play indelible owing to :
- (A) It being a good play
 - (B) The portrayal of Kowalski's helplessness coupled with brutality
 - (C) The profoundness inherent in the play
 - (D) The enactment of the supporting cast.
63. Paragraph 1 of the passage provides each of the following except
- (A) a critical interpretation of *A Streetcar Named Desire*
 - (B) an explanation of why modern audiences connect with *A Streetcar Named Desire*
 - (C) background information on the times that produced *A Streetcar Named Desire*
 - (D) the author's main argument concerning *A Streetcar Named Desire*
64. It can be inferred from paragraph 1 that *A Streetcar Named Desire*
- (A) was Tennessee Williams' first play
 - (B) is better on stage than in print
 - (C) did not have socialist leanings
 - (D) was not melodramatic
65. According to paragraph 1 in the passage the character of Blanche DuBois
- (A) is intentionally overdramatic and theatrical
 - (B) is recently married to Stanley Kowalski
 - (C) is brutally honest and frank during the play
 - (D) is firmly rooted in realism and sanity
66. Paragraph 2 in the passage argues that Marlon Brando's portrayal of Stanley Kowalski
- I. earned the actor great fame
 - II. is more nuanced than the part that is written
 - III. is what really made *A Streetcar Named Desire* a classic
- (A) I only
 - (B) II only
 - (C) I and II only
 - (D) I, II, and III
67. Both paragraph 1 and paragraph 2 in the passage argue that
- (A) the New York theatre scene was blown away by *A Streetcar Named Desire*
 - (B) Tennessee Williams wrote *A Streetcar Named Desire* to end melodrama
 - (C) *A Streetcar Named Desire* has more than one true meaning
 - (D) *A Streetcar Named Desire* only has power when performed on the stage

Passage 2: Please read the passage carefully and answer the questions 68 to 75

Many great inventions are initially greeted with ridicule and disbelief. The invention of the airplane was no exception. Although many people who heard about the first powered flight on December 17, 1903 were excited and impressed, others reacted with peals of laughter. The idea of flying an aircraft was repulsive to some people. Such people called Wilbur and Orville Wright, the inventors of the first flying machine, impulsive fools. Negative reactions, however, did not stop the Wrights. Impelled by their desire to succeed, they continued their experiments in aviation. Orville and Wilbur Wright had always had a compelling interest in aeronautics and mechanics. As young boys they earned money by making and selling kites and mechanical toys. Later, they designed a newspaper-folding machine, built a printing press, and operated a bicycle-repair shop. In 1896, when they read about the death of Otto Lilienthal, the brothers' interest in flight grew into a compulsion.

Lilienthal, a pioneer in hang-gliding, had controlled his gliders by shifting his body in the desired direction. This idea was repellent to the Wright brothers, however, and they searched for more efficient methods to control the balance of airborne vehicles. In 1900 and 1901, the Wrights tested numerous gliders and developed control techniques. The brothers' inability to obtain enough lift power for the gliders almost led them to abandon their efforts.

After further study, the Wright brothers concluded that the published tables of air pressure on curved surfaces must be wrong. They set up a wind tunnel and began a series of experiments with model wings. Because of their efforts, the old tables were repealed in time and replaced by the first reliable figures for air pressure on curved surfaces. This work, in turn, made it possible for the brothers to design a machine that would fly. In 1903 the Wrights built their first airplane, which cost less than \$1,000. They even designed and built their own source of propulsion—a lightweight gasoline engine. When they started the engine on December 17, the airplane pulsated wildly before taking off. The plane managed to stay aloft for 12 seconds, however, and it flew 120 feet.

By 1905, the Wrights had perfected the first airplane that could turn, circle, and remain airborne for half an hour at a time. Others had flown in balloons and hang gliders, but the Wright brothers were the first to build a full-size machine that could fly under its own power. As the contributors of one of the most outstanding engineering achievements in history, the Wright brothers are accurately called the fathers of aviation.

68. The Wrights designed and built their own source of _____
(A) force for moving forward (B) force for turning around
(C) turning (D) force for going backward
69. The Wright brothers were the first to build _____
(A) the most outstanding plane.
(B) the plane that could not turn and circle.
(C) the balloons & hang gliders.
(D) the full size machine that could fly by itself.
70. The idea of flying an aircraft was _____ to some people
(A) boring (B) distasteful
(C) exciting (D) needless
71. The negative reactions of the experiment repelled Wrights brothers to continue in _____
(A) their invention of machine (B) to abandon their effort
(C) to stop their desire to succeed (D) search more options for flying
72. People thought that the Wright brothers had _____
(A) acted without thinking (B) been negatively influenced
(C) been too cautious (D) been mistaken
73. The Wrights' interest in flight grew into a _____
(a) financial empire (B) plan
(C) need to act (D) foolish thought
74. Lilienthal's idea about controlling airborne vehicles was _____ the Wrights.
(A) proven wrong by (B) opposite to the ideas of
(C) disliked by (D) accepted by

75. The old tables were _____ and replaced by the first reliable figures for air pressure on curved surfaces.
- (A) destroyed (B) invalidated
(C) multiplied (D) approved
76. According to Critical Period Hypothesis, which of the following factor is linked to the language acquisition process:
- (A) Biological Age (B) Motivation
(C) Intelligence (D) Aptitude
77. The objective of *Three Language Formula* is to ensure:
- (A) The promotion of Hindi as the national language
(B) The promotion of multilingualism in the curriculum
(C) The promotion of regional languages at least as a third language
(D) The promotion of English as the connecting language
78. Which is not a compulsory component of Model Reading ?
- (A) Correct Pronunciation (B) Correct Spelling
(C) Intonation (D) Stress and Pause
79. Which one is not a method of teaching spellings ?
- (A) Dictation (B) Dictionary
(C) Drill (D) Dramatization
80. When grammar is taught not as a separate subject but along with the graded readers, it is
- (A) traditional grammar (B) functional grammar
(C) comparative grammar (D) all of the above
81. Two and two makes four. This sentence is :
- (A) Imperative (B) Optive
(C) Assertive (D) Exclamatory
82. Which of the following is not a fundamental principle of programmed instruction text books ?
- (A) Self-pacing (B) Active responding
(C) Passive responding (D) Immediate confirmation
83. Which of the following perspective proposes language to be a biological process?
- (A) Innatist (B) Behaviorist
(C) Constructivist (D) Interactive
84. English is given the status of:
- (A) Official language of India (B) International language of India
(C) Associate official language of India (D) National Language of India
85. Theatre activities in language classrooms:
- (A) Enhance the confidence of the learners
(B) Improve their dialogue delivery
(C) Improve class coordination
(D) Enhance creativity in language use with expression

86. Asking learners to suggest an alternative title to a story, would:
- (A) Confuse learners about the values of the story
 - (B) Encourage them to revisit the story mentally and think critically about it
 - (C) Demotivate learners about story telling sessions
 - (D) Make them doubtful about their own understanding
87. Writing can be best enhanced through:
- (A) Drill activities
 - (B) Memorizing given samples by heart
 - (C) Reading many samples before writing
 - (D) Preparing drafts after brainstorming and editing further
88. "I cutted the cake into two equal halves, and gived one to my younger brother". The error made by the child in the above sentence is due to:
- (A) Overgeneralization
 - (B) Misinformation
 - (C) Transference
 - (D) Omission
89. Multimedia resources:
- (A) Are an excellent replacement for teachers in all classes
 - (B) Can be used effectively with higher classes only
 - (C) Create ambiguity in the minds of learners
 - (D) Can be explored as a learning resource if used judiciously
90. An 'Essay' on the topic 'Pollution' is an example of :
- (A) An Expository text
 - (B) A narrative text
 - (C) A historical Text
 - (D) An Imaginative text

SECTION-B

Mathematics and Science (Bilingual section) Question Number 91 to 150

ਭਾਸ਼-ਬ

ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ (ਦੋ-ਭਾਸ਼ੀ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 91 ਤੋਂ 150

(Mathematics (Question Number 91-120)

ਗਣਿਤ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 91 ਤੋਂ 120

91. If the difference of mode and median of a data is 24, then the difference of median and mean is

- (A) 12 (B) 24
(C) 8 (D) 36

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬਹੁਲਕ (mode) ਤੇ ਮੱਧਕਾ (median) ਦੇ ਡਾਟੇ ਦਾ ਅੰਤਰ 24 ਹੈ ਤੇ ਮੱਧਕਾ ਤੇ ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- (A) 12 (B) 24
(C) 8 (D) 36

92. The radius of a spherical balloon increases from 7cm to 14cm when air is pumped into it. The ratio of surface area of original balloon to inflated one is

- (A) 1:2 (B) 1:3
(C) 1:4 (D) 4:3

ਇੱਕ ਗੁੱਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਭਰਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ 7 cm ਤੋਂ 14 cm ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੁੱਬਾਰੇ ਦੇ ਸਤਹ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਸਲ ਗੁੱਬਾਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- (A) 1:2 (B) 1:3
(C) 1:4 (D) 4:3

93. A boat having a length 3m and breadth 2m is floating on a lake. The boat sinks by 1cm when a man gets on it. The mass of man is

- (A) 12kg (B) 60kg
(C) 72kg (D) 96kg

ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਜੋ ਕਿ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਵਗਦੀ ਹੈ ਉਸਦੀ ਲੰਬਾਈ 3 m ਤੇ ਚੌੜਾਈ 2 m ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸ਼ਤੀ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਨਾਲ 1 cm ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦਾ ਪੁੰਜ (mass) ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- (A) 12kg (B) 60kg
(C) 72kg (D) 96kg

94. If $\sqrt{10} = 3.162$, then value of $1/\sqrt{10}$ is

- (A) 0.3162 (B) 3.162
(C) 31.62 (D) 316.2

ਜੇਕਰ $\sqrt{10} = 3.162$, ਤੇ $1/\sqrt{10}$ ਦਾ ਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) 0.3162 (B) 3.162
(C) 31.62 (D) 316.2

95. The square root of $(7+3\sqrt{5})(7-3\sqrt{5})$ is _____

- (A) $\sqrt{5}$ (B) 2
(C) 4 (D) $3\sqrt{5}$

$(7+3\sqrt{5})(7-3\sqrt{5})$ ਦਾ ਵਰਗਮੂਲ ਹੈ

- (A) $\sqrt{5}$ (B) 2
(C) 4 (D) $3\sqrt{5}$

96. The compound interest on Rs 16000 at 20% per annum for 9 months, compounded quarterly is

- (A) Rs. 2520 (B) Rs. 2521
(C) Rs. 2522 (D) Rs. 2523

9 ਮਹੀਨੇ ਲਈ 16000 ਰੁਪਏ ਤੇ 20% ਚਕਰਵਰਤੀ ਬਿਆਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਤਿਮਾਹੀ ਚਕਰਵਰਤੀ ਬਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) 2520 ਰੁਪਏ (B) 2521 ਰੁਪਏ
(C) 2522 ਰੁਪਏ (D) 2523 ਰੁਪਏ

97. Jasmher and Ramel went to buy pens. They had the same amount of money at the beginning and both of them bought same kind of pen. Jasmher bought 5 pens and is left with Rs. 100 and Ramel bought 7 pens and is left with Rs. 20. What is the cost of one pen?

- (A) Rs. 20 (B) Rs. 30
(C) Rs. 40 (D) Rs. 50

ਜਸਮਿਹਰ ਤੇ ਰਾਮੇਲ ਦੋਵੇਂ ਪੈਨ ਖਰੀਦਣ ਗਏ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਰੁਪਏ ਸੀ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪੈਨ ਖਰੀਦੇ ਜਸਮਿਹਰ ਨੇ 5 ਪੈਨ ਖਰੀਦੇ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ 100 ਰੁਪਏ ਬਚੇ ਤੇ ਰਾਮੇਲ ਨੇ 7 ਪੈਨ ਖਰੀਦੇ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ 20 ਰੁਪਏ ਬਚੇ। ਇਕ ਪੈਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?

- (A) 20 ਰੁਪਏ (B) 30 ਰੁਪਏ
(C) 40 ਰੁਪਏ (D) 50 ਰੁਪਏ

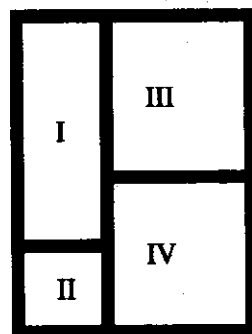
98. In a party, there are three different sizes of pizzas of radius 7 inches, 9 inches and 12 inches. 7 inches pizza is sliced in 7 slices, 9 inches pizza is sliced in 9 slices and 12 inches pizza is sliced in 12 slices. If you have option to choose only one slice, which pizza slice is the largest?

- (A) 7 inches pizza (B) 9 inches pizza
(C) 12 inches pizza (D) All are same

ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰ ਦੇ ਪਿੱਜ਼ਾ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 7 ਇੰਚ, 9 ਇੰਚ ਤੇ 12 ਇੰਚ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਦੇ ਹਨ। 7 ਇੰਚ ਵਾਲੇ ਪਿੱਜ਼ਾ ਦੇ 7 ਹਿੱਸੇ, 9 ਇੰਚ ਵਾਲੇ ਪਿੱਜ਼ਾ ਦੇ 9 ਹਿੱਸੇ ਤੇ 12 ਇੰਚ ਵਾਲੇ ਪਿੱਜ਼ਾ ਦੇ 12 ਹਿੱਸੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਚੁਕਣਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇਗਾ?

- (A) 7 ਇੰਚ ਵਾਲਾ ਪਿੱਜ਼ਾ (B) 9 ਇੰਚ ਵਾਲਾ ਪਿੱਜ਼ਾ
(C) 12 ਇੰਚ ਵਾਲਾ ਪਿੱਜ਼ਾ (D) ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ

99. In the figure below, Floor plan of an office is given,

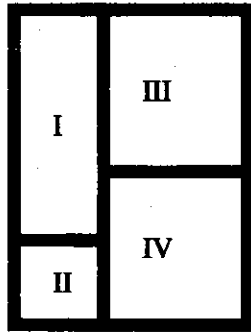

- I → Reception
II → Washroom
III → Conference room
IV → Main office

Both office and washroom are squares with areas 64 m^2 and 4 m^2 respectively whereas conference room has an area of 96 m^2 . What is area of the reception?

- (A) 32 m^2 (B) 34 m^2
(C) 36 m^2 (D) 38 m^2

ਹੇਠ ਚਿਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਫਿਸ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- I → ਸਵਾਗਤ ਕਮਰਾ
 II → ਟਾਇਲੈਟ
 III → ਕਾਨਫਰੈਂਸ ਰੂਮ
 IV → ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ

ਆਫਿਸ ਤੇ ਟਾਇਲੈਟ ਦੋਵੇਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ (area) 64 m^2 ਤੇ 4 m^2 ਹੈ ਤੇ ਕਾਨਫਰੈਂਸ ਰੂਮ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 96 m^2 ਹੈ। ਸਵਾਗਤ ਕਮਰੇ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- (A) 32 m^2
 (B) 34 m^2
 (C) 36 m^2
 (D) 38 m^2

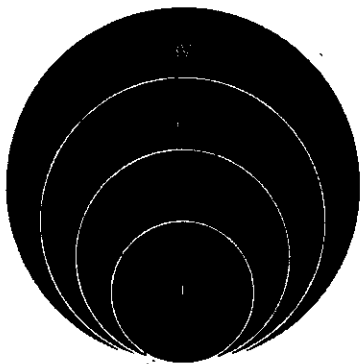
100. On a map, 1cm represents 400m. A distance of 4cm on the map is

- (A) 16 m (B) 160 m
 (C) 16 km (D) 1.6 km

ਇਕ ਨਕਸ਼ਾ 400 m ਨੂੰ 1 cm ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 4 cm ਦੀ ਦੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ?

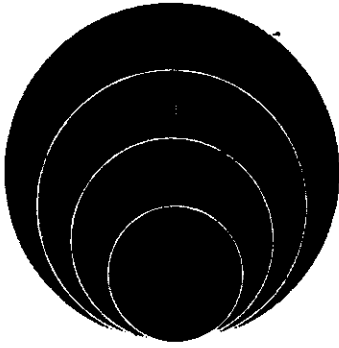
- (A) 16 m (B) 160 m
 (C) 16 km (D) 1.6 km

101. Which of the following relationship is true?

- (A) I – Whole numbers , II – Natural Numbers , III - Integers , IV – Rational Numbers
 (B) I – Rational Numbers , II - Integers , III – Whole Numbers , IV – Natural Numbers
 (C) I – Natural Numbers , II – Whole Numbers , III - Integers , IV – Rational Numbers
 (D) None of above

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਹੜਾ ਸੰਬੰਧ ਸਹੀ ਹੈ?

- (A) I ਪੂਰਣ ਅੰਕ, II ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਅੰਕ, III ਪੂਰਣਾੰਕ ਅੰਕ, IV ਪਰਿਮੇਯ ਅੰਕ (Rational Number)
 (B) I - ਪਰਿਮੇਯ ਅੰਕ (Rational Number), II ਪੂਰਣਾੰਕ ਅੰਕ, III ਪੂਰਣ ਅੰਕ, IV ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਅੰਕ
 (C) I ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਅੰਕ, II ਪੂਰਣ ਅੰਕ, III ਪੂਰਣਾੰਕ ਅੰਕ, IV ਪਰਿਮੇਯ ਅੰਕ
 (D) ਓਪਰੇਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

Question No. 102-103

Five friends are going for a picnic. The table below shows how many sandwich and juice bottles each friend brought to share.

Names	Number of sandwich	Number of juice bottles
Namrata	4	3
Preeti	6	7
Rabia	3	3
Ruchi	5	6
Sana	7	9

ਪੰਜ ਦੋਸਤ ਪਿਕਨਿਕ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਤਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸੈਂਡਵਿਚ ਤੇ ਜੂਸ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਲਈਆਂ

ਨਾਮ	ਸੈਂਡਵਿਚ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜੂਸ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
ਨਮਰਤਾ	4	3
ਪ੍ਰੀਤੀ	6	7
ਰਾਬੀਆ	3	3
ਰੂਚੀ	5	6
ਸਨਾ	7	9

102. How many sandwiches will each friend get if sandwiches are shared equally?

- (A) 25/5 (B) 6
 (C) 28/5 (D) 25

ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਂਡਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਤੇ ਹਰ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸੈਂਡਵਿਚ ਮਿਲੇ?

- (A) 25/5 (B) 6
 (C) 28/5 (D) 25

103. Sana has brought maximum number of Juice bottles. How much Sana will lose if juice is shared equally?

- (A) 4 (B) 19/5
 (C) 18/5 (D) 17/5

ਸਨਾ ਨੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਜੂਸ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਲਿਆਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਜੂਸ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੂਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨਾ ਜੂਸ ਘੱਟ ਮਿਲਿਆ?

- (A) 4 (B) 19/5
(C) 18/5 (D) 17/5

104. Mr. Tyagi is a yoga instructor. He wants his 600 students to sit in such a manner that the number of rows is equal to number of columns. How many students will be left out in this arrangement?

- (A) 14 (B) 24
(C) 50 (D) None

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਆਗੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ 600 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਾਇਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਕਾਲਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ?

- (A) 14 (B) 24
(C) 50 (D) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

105. Measure of the two angles between hour and minute hands of a clock at 9 'O clock are

- (A) $60^\circ, 300^\circ$ (B) $270^\circ, 90^\circ$
(C) $75^\circ, 285^\circ$ (D) $30^\circ, 330^\circ$

ਘੰਟੇ ਤੇ ਮਿੰਟ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਦੋ ਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੋ, ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਤੇ 9 ਵਜੇ ਹੋਣ

- (A) $60^\circ, 300^\circ$ (B) $270^\circ, 90^\circ$
(C) $75^\circ, 285^\circ$ (D) $30^\circ, 330^\circ$

106. Aakash and his friend are playing Ludo with 2 dice. They need a total sum of 8 on the face of dice to win. What is the probability that Aakash will win?

- (A) 8/36 (B) 10/36
(C) 5/36 (D) 6/36

ਆਕਾਸ਼ ਤੇ ਉਸਦਾ ਮਿੱਤਰ ਲੂਡੋ ਦੇ ਡਾਇਸ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਡਾਇਸ ਉੱਤੇ 8 ਦਾ ਕੁਲ ਯੋਗ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਆਕਾਸ਼ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

- (A) 8/36 (B) 10/36
(C) 5/36 (D) 6/36

107. The Single discount which is equivalent to successive discounts of 25%, 20% and 10% is _____

- (A) 55 % (B) 54 %
(C) 46 % (D) 45 %

ਇੱਕਲੀ ਛੁੱਟ (discount) ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 25%, 20% ਤੇ 10% ਛੁੱਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ

- (A) 55 % (B) 54 %
(C) 46 % (D) 45 %

108. A 5 cc cube is painted on all its sides. If it is sliced into 1 cc cubes, how many 1 cc cubes will have exactly one of the sides painted.

- (A) 9 (B) 61
(C) 98 (D) 54

ਇੱਕ 5 cc ਦੇ ਘਣ ਨੂੰ ਚੁਹਾਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ 1 cc ਘਣ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 1 cc ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਘਣ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

- (A) 9 (B) 61
(C) 98 (D) 54

109. If $(x + 2)$ and $(x - 2)$ are factors of $ax^4 + 2x - 3x^2 + bx - 4$, then the value of $a + b$ is _____

- (A) -1 (B) 1
(C) 7 (D) -8

ਜੇਕਰ $(x + 2)$ ਤੇ $(x - 2)$ ਗੁਣਜ ਹਨ $ax^4 + 2x - 3x^2 + bx - 4$, $a + b$ ਦਾ ਮਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) -1 (B) 1
(C) 7 (D) -8

110. A solid metal cylinder of 10cm height and 14cm diameter is melted and re-cast into two cones in the proportion of 3:4 (volume), keeping the height 10cm. What would be the percentage change in the flat surface area before and after.

- (A) 9% (B) 16%
(C) 25% (D) 50%

ਇੱਕ ਧਾਤੂ ਦਾ ਸਲੈਂਡਰ ਜਿਸ ਦੀ ਉਚਾਈ 10cm ਤੇ ਵਿਆਸ 14cm ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਦੋ ਸੰਕੂ (cone) ਵਿੱਚ, ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਆਇਤਨ (volume) 3:4 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਚਾਈ 10cm ਰੱਖੀ ਗਈ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਮਤਲ ਸਤਹ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਬਦਲਾਵ ਆਵੇਗਾ?

- (A) 9% (B) 16%
(C) 25% (D) 50%

111. The circumference of front wheel of cart is 30ft long and back wheel is 36ft long. What is the distance travelled by cart when front wheel has done five more revolutions than rear wheel?

- (A) 20ft (B) 25ft
(C) 750ft (D) 900ft

ਇਕ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹੀਏ ਦਾ ਘੇਰਾ (circumference) 30 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪਹੀਏ ਦਾ ਘੇਰਾ 36 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਡੀ ਕਿੰਨੀ ਯਾਤਰਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹੀਆ ਪਿਛਲੇ ਪਹੀਏ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ?

- (A) 20 ਫੁੱਟ (B) 25 ਫੁੱਟ
(C) 750 ਫੁੱਟ (D) 900 ਫੁੱਟ

112. If the lateral faces are perpendicular to the base of a prism, then it is called a _____ prism.

- (A) right (B) triangular
(C) quadrangular (D) pentagonal

ਜੇਕਰ ਇਕ ਪ੍ਰੀਜ਼ਮ ਦੇ ਬੇਸ ਦਾ ਪਾਸਾ ਪ੍ਰੀਪੈਂਡੀਕੁਲਰ (perpendicular) ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਮ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- (A) ਸਿੱਧਾ (B) ਤਿਕੋਣਾ
(C) ਚਤੁਰਭੁਜਾਵਾਂ ਵਾਲਾ (D) ਪੰਚਮੁਖੀ

113. Reciprocal of which number is zero

- (A) 1 (B) Does not exist
(C) Zero (D) 10

ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਪਰਸਪਰ (Reciprocal) ਜ਼ੀਰੋ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) 1 (B) ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
(C) ਜ਼ੀਰੋ (D) 10

114. Square has a rotational symmetry of order _____

- (A) 1 (B) 2
(C) 4 (D) 3

ਵਰਗ ਦੀ ਘੁਮਾਅ ਸਮਰੂਪਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

- (A) 1 (B) 2
(C) 4 (D) 3

115. The height of a rectangle in a histogram shows the _____
(A) width of the class (B) upper limit of the class
(C) lower limit of the class (D) frequency of the class

ਇੱਕ ਆਯਤ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਾ ਆਯਤ ਚਿੱਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

- (A) ਜਮਾਤ ਦੀ ਚੌੜਾਈ (B) ਜਮਾਤ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ
(C) ਜਮਾਤ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ (D) ਜਮਾਤ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ

116. Teacher wants to introduce the topic 'Money Transaction'. Which of the following strategy she can use:

- (A) Use of models (B) Use of ICT
(C) Role play (D) Solving lots of problem

ਅਧਿਆਪਿਕਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ “ਮਨੀ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ”।

ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਹੈ?

- (A) ਮਾਡਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ (B) ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨੀਕ (ICT) ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ
(C) ਰੋਲ ਪਲੇ (D) ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ

117. Why should teachers involve themselves in in-service math programs?

- (A) To meet fellow teachers
(B) To discuss about the issues of teaching and finding out solutions
(C) To create a learning environment outside the school
(D) To keep oneself updated with latest incentives for the teachers

ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਜਾਣਾ ਜਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- (A) ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ
(B) ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਤੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲੱਭਣਾ
(C) ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣਾ
(D) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ (incentives) ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ

118. The sequence of steps for systematic problem solving skills is:

- (A) Insight, Thinking time, Preparation, Verification
(B) Preparation, Thinking time, insight, Verification
(C) Thinking time, Insight, Verification, Preparation
(D) Verification, Preparation, Thinking time, Insight

ਵਿਧੀਗਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੁਲਝਾਓ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।

- (A) ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਾ, ਪਰਖਣਾ
(B) ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਾ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਪਰਖਣਾ
(C) ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਪਰਖਣਾ, ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਾ
(D) ਪਰਖਣਾ, ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

119. We talk about reducing the school burden on student; still we give homework to student in mathematics. Why is it so important give homework?

- (A) Helps in independent study (B) Helps utilize extra time
(C) Helps in understanding concept better (D) All of above

ਅਸੀਂ ਸਭ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਬੋਝ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ! ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਕਿਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

- (A) ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ
- (B) ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ
- (C) ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ
- (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

120. The objective of teaching Algebra to middle grade students is to enable students:

- (A) Seeing relationships between numbers and looking for patterns in the relationships
- (B) To master the skill of reading number
- (C) To master in equations
- (D) None of these

ਮਿਡਲ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲਜੀਬਰਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

- (A) ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ (patterns) ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਦੇਖਣਾ
- (B) ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਕੌਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (C) ਸਮੀਕਰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਧਾਉਣਾ
- (D) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

121. The strength of an acid depends on the :
- (A) The number of hydrogen atoms present in the acid
 (B) Density
 (C) Oxygen content
 (D) Concentration of hydrogen ion furnished by acid on ionization
- ਕਿਸੇ ਆਮਲ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ:
- (A) ਕਿਸੇ ਆਮਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੇ
 (B) ਘਣਤਾ (density)
 (C) ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
 (D) ਆਮਲ ਦੇ ਆਈਨੀਕਰਨ (ionization) ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਆਇਨ ਸੰਘਣਤਾ (Concentration)
122. The concentration of the solution containing 40 gram of common salt in 320 gram of water in terms of mass by mass percentage of solution is
- (A) 1.11% (B) 11.01%
 (C) 11.1% (D) 10.11%
- 40 ਗ੍ਰਾਮ ਸਾਧਾਰਣ ਨਮਕ ਨੂੰ 320 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਬਣੇ ਘੋਲ (solution) ਦੀ ਸੰਘਣਤਾ ਘੋਲ ਦੇ ਪੁੰਜ (mass) / ਪੁੰਜ % ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ
- (A) 1.11% (B) 11.01%
 (C) 11.1% (D) 10.11%
123. The elements present in the compound quick lime are:
- (A) Calcium and oxygen (B) Hydrogen and calcium
 (C) Calcium, hydrogen and oxygen (D) Calcium, nitrogen and oxygen
- ਇਸ ਤਵਰਿਤ ਚੂਨੇ (ਚੂਨਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ?
- (A) ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ (B) ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਤੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ
 (C) ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ (D) ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਨਾਇਟਰੋਜਨ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ
124. The number of moles of molecules present in 12 grams of oxygen gas are
- (A) 3.750 moles (B) 37.50 moles
 (C) 0.375 moles (D) 375 moles
- 12 ਗ੍ਰਾਮ ਆਕਸੀਜਨ ਗੈਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਣੂਆਂ ਦੇ ਮੋਲਸ (moles) ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ
- (A) 3.750 ਮੋਲਸ (moles) (B) 37.50 ਮੋਲਸ (moles)
 (C) 0.375 ਮੋਲਸ (moles) (D) 375 ਮੋਲਸ (moles)
125. Rutherford's alpha-particle scattering experiment was responsible for the discovery of :
- (A) Atomic nucleus (B) Electron
 (C) Proton (D) Neutron
- ਰੁੱਦਰਫੋਰਡਜ਼ ਐਲਫਾ (Rutherford's alpha-particle scattering experiment) ਕਣ ਬਿਖਰਾਵ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਸ ਖੋਜ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ :
- (A) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦਾ ਕੇਂਦਰਕ (Atomic nucleus) (B) ਇਲੈਕਟਰਾਨ
 (C) ਪ੍ਰੋਟੋਨ (D) ਨਿਊਟਰਾਨ
126. The metal which exists in liquid state at room temperature is :
- (A) Sodium (B) Bromine
 (C) Mercury (D) Aluminium

ਕਿਹੜੀ ਧਾਤੂ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਰੇ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ?

- (A) ਸੋਡੀਅਮ (B) ਬ੍ਰੋਮਾਈਨ
(C) ਮਰਕਰੀ (D) ਅਲਮਿਨਿਅਮ

127. In covalent bond :

- (A) Transfer of electrons takes place
(B) One atom acts as donor and other as acceptor
(C) The electrons are shared only by one atom
(D) Equal sharing of electrons takes place between two atoms

ਸਹਿਸੰਯੋਜੀ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ

- (A) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਸ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
(B) ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ (atom) ਦਾਤਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਸਵਿਕਾਰ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
(C) ਇੱਕ ਅਣੂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਸ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
(D) ਦੋ ਅਣੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਸ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

128. The number of carbon compounds is very large because:

- (A) Carbon is tetravalent (B) It has non metallic character
(C) It shows allotropy (D) It has strong catenation property

ਕਾਰਬਨ ਦੇ ਯੋਗਿਕ (compounds) ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

- (A) ਕਾਰਬਨ ਇੱਕ ਟੈਟਰਾਵੈਲੈਂਟ ਹੈ।
(B) ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਤੂ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।
(C) ਇਹ ਭਿੰਨਰੂਪਤਾ (allotropy) ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
(D) ਇਸਦੇ ਅੰਦਰ ਲੜੀ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਗੁਣ ਹੈ।

129. A ray of light travelling in glass (refractive index 1.52) enters water (refractive index 1.33) obliquely. The ray of light :

- (A) bends towards the normal (B) travels along the normal
(C) bends away from the normal (D) does not bend at all

ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਰਣ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਦੇ ਹੋਏ ((refractive Index 1.52) ਅਪਵਰਤਨਾਕ (Refractive Index 1.33 ਇਡੈਕਸ) ਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਜਾਕੇ ਤਿਰਛੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (Refractive Index 1.33) ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਰਣ

- (A) ਅਭਿਲੰਬ ਦੇ ਵਲ ਮੁੜੇਗੀ (B) ਅਭਿਲੰਬ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਦੀ ਰਹੇਗੀ
(C) ਅਭਿਲੰਬ ਤੋਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਮੁੜੇਗੀ (D) ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁੜੇਗੀ

130. Which of the following statements is correct for a circuit having series combination of resistances:

- (A) Current and voltage both are divided between different resistors.
(B) Voltage is same across resistors and current divides between them.
(C) Current is same throughout the circuit and voltage divides between the resistors.
(D) Current and voltage both are same across all resistors.

ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਰਕਿਟ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਹੈ।

- (A) ਕਰੰਟ ਤੇ ਵੋਲਟੇਜਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ
(B) ਵੋਲਟੇਜ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਕਰੰਟ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
(C) ਪੂਰੇ ਸਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਕਰੰਟ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੋਲਟੇਜ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕਾਂ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
(D) ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੰਟ ਦੇ ਵੋਲਟੇਜ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

131. A person uses a concave mirror for shaving, what should be the position of his face in front of it?

- (A) At centre of curvature (B) At focus
(C) Between pole and focus (D) Beyond centre of curvature

ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਵਤਲ ਦਰਪਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼ੇਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਪਣ 'ਚ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋਵੇਗੀ

- (A) ਵਕਰਤਾ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ (curvature) (B) ਫੋਕਸ ਤੇ
(C) ਪੋਲ ਤੇ ਫੋਕਸ ਦੇ ਵਿੱਚ (D) ਵਕਰਤਾ ਦੇ ਮੱਧ ਤੋਂ ਪਰੇ (curvature)

132. A TV set picture tube emits a beam of electrons. The current due to this beam is 10 mA. How many electrons will strike the TV screen every second?

- (A) $5/8 \times 10^{17}$ (B) 10×10^{-3}
(C) 1.6×10^{-19} (D) 1.6×10^{19}

ਇੱਕ ਟੀ. ਵੀ. ਸੈਟ ਦੀ ਪਿੱਚਰ ਟਿਊਬ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਿਰਣਾਂ ਕਾਰਣ ਉਹ 10mA ਦਾ ਕਰੰਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਟੀ. ਵੀ. ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਹਰ ਸੈਕਿੰਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਟਕਰਾਉਣਗੇ

- (A) $5/8 \times 10^{17}$ (B) 10×10^{-3}
(C) 1.6×10^{-19} (D) 1.6×10^{19}

133. An electric wire is stretched to increase its length by 25%, keeping area of cross section same. By what % will the resistance be increased and what will be the increase in its resistivity?

- (A) Resistance = 75%, resistivity = 25%
(B) Resistance = 25%, resistivity = 75%
(C) Resistance = 25%, resistivity = no change
(D) Resistance = 75%, resistivity = no change

ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਾਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਲੰਬਾਈ 25% ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਨੁਪ੍ਰਬਧ ਕਾਟ (cross section) ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ ਕਿੰਨੇ % ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧਕਤਾ ਕਿੰਨੀ ਵਧੇਗੀ?

- (A) ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ(Resistance)= 75%, ਪ੍ਰਤਿਰੋਧਕਤਾ (Resistivity)= 25%
(B) ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ= 25%, ਪ੍ਰਤਿਰੋਧਕਤਾ = 75%
(C) ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ= 25% ਪ੍ਰਤਿਰੋਧਕਤਾ = ਕੋਈ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ
(D) ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ= 75% ਪ੍ਰਤਿਰੋਧਕਤਾ = ਕੋਈ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ

134. For an object in motion, if the displacement occurred is proportional to square of time taken, then the object moves with

- (A) uniform velocity (B) uniform acceleration
(C) increasing acceleration (D) decreasing acceleration

ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਨ ਸਮਾਨੁਪਾਤੀ (ਸਮਾਂ)² ਤਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਗਤੀ ਹੋਵੇਗੀ

- (A) ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵੇਗ (B) ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਵੇਗ
(C) ਪ੍ਰਵੇਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ (D) ਘੱਟਦਾ ਪ੍ਰਵੇਗ

135. A water tanker filled up to 2/3 of its height is moving with a uniform speed. On sudden application of the brake, the water in the tank would

- (A) move backward (B) move forward and rise
(C) be unaffected (D) move backward and rise

ਇੱਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਟੈਂਕਰ 2/3 ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਜੇ ਕਿ ਇਕਸਾਰ ਚਾਲ ਨਾਲ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਬ੍ਰੇਕ ਆਉਣ ਕਾਰਣ ਪਾਣੀ ਰੁੱਕ ਗਿਆ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ

- (A) ਪਿੱਛੇ ਜਾਵੇਗਾ (B) ਅੱਗੇ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉੱਪਰ ਉਠੇਗਾ
(C) ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ (D) ਪਿੱਛੇ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉੱਪਰ ਉਠੇਗਾ

136. An object is put one by one in three liquids having different densities. The object floats with 1/9, 2/11 and 3/7 parts of their volumes outside the liquid surface in liquids of densities d_1 , d_2 and d_3 respectively. Which of the following statement is correct?

- (A) $d_1 > d_2 > d_3$ (B) $d_1 > d_2 < d_3$
(C) $d_1 < d_2 > d_3$ (D) $d_1 < d_2 < d_3$

ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਣਤਾ ਵਾਲੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ (ਦ੍ਰਵ) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਵਸਤੂ 1/9, 2/11 ਤੇ 3/7 ਆਯਤਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਾਲੇ ਤਰਲ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸਤਹਿ ਤੇ ਤੈਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ d_1, d_2, d_3 ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਕਿਹੜੀ ਕਥਨ ਉਚਿਤ ਹੈ

- (A) $d_1 > d_2 > d_3$ (B) $d_1 > d_2 < d_3$
(C) $d_1 < d_2 > d_3$ (D) $d_1 < d_2 < d_3$

137. A key of a mechanical piano struck gently and then struck again but much harder this time. In the second case

- (A) the sound will be louder but the pitch will not be different
(B) the sound will be louder and pitch will also be higher
(C) the sound will be louder but the pitch will be lower
(D) both loudness and pitch will remain unaffected

ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨੀ ਪਿਆਨੋ ਦੀ ਕੀ (Key) ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਦੱਬਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਥੋੜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਓ ਨਾਲ ਦੱਬਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ

- (A) ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸਵਰਮਾਨ (Pitch) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ
(B) ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਸਵਰਮਾਨ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ
(C) ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸਵਰਮਾਨ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ
(D) ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਪਰ ਸਵਰਮਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ

138. Oxygen rich blood from the lungs first comes to :

- (A) Left atrium (B) Right atrium
(C) Left ventricle (D) Right ventricle

ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਆਕਸੀਜਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਖੂਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

- (A) ਖੱਬਾ ਆਲਿੰਦ (atrium) (B) ਸੱਜਾ ਆਲਿੰਦ (atrium)
(C) ਖੱਬਾ ਨਿਲਯ (ventricle) (D) ਸੱਜਾ ਨਿਲਯ (ventricle)

139. Malaria is caused by :

- (A) Bacteria (B) Fungi
(C) Protozoa (D) Virus

ਮਲੇਰਿਆ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ

- (A) ਬੈਕਟੀਰੀਆ (B) ਫੰਗਸ
(C) ਪ੍ਰੋਟੋਜ਼ੋਆ (D) ਵਾਇਰਸ

140. Concepts of *Double Fertilization* and *Triple fusion* in sexual reproduction of plants are related with :

- (A) Fusion of one sperm with egg cell and another with two polar nuclei
(B) Fusion of one sperm with egg cell and another with two synergid cells
(C) Fusion of one sperm with egg cell and another with two antipodal cells
(D) Fusion of one sperm with egg cell and another with two stigmatal buds

ਪੌਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾ ਨਿਸ਼ੇਚਨ ਤੇ ਤੀਹਰਾ ਮੇਲ (ਸਲਯਨ) ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ

- (A) ਇੱਕ ਸੁਕ੍ਰਾਣੂ ਦਾ ਅੰਡਾਣੂ ਕੋਸ਼ਿਕਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੋ ਪ੍ਰਵੀਏ ਕੇਂਦਰਕ ਨਾਲ ਮੇਲ
(B) ਇੱਕ ਸੁਕ੍ਰਾਣੂ ਦਾ ਅੰਡਾਣੂ ਕੋਸ਼ਿਕਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਯਨਗ੍ਰੀਡ ਸੈਲ ਨਾਲ ਮੇਲ
(C) ਇੱਕ ਸੁਕ੍ਰਾਣੂ ਦਾ ਅੰਡਾਣੂ ਕੋਸ਼ਿਕਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਮੁਖ ਸੈਲ ਨਾਲ ਮੇਲ
(D) ਇੱਕ ਸੁਕ੍ਰਾਣੂ ਦਾ ਅੰਡਾਣੂ ਕੋਸ਼ਿਕਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੋ ਵਰਤੀਕਾਗ੍ਰ ਨਾਲ ਮੇਲ

141. How many haploid cells are formed at the end of meiosis II ?

- (A) Four. (B) Eight
(C) Two (D) Six

ਅਰਧ ਸੂਤਰੀ ਵਿਭਾਜਨ II ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਅਗੁਨਿਤ ਸੈਲ (haploid cells) ਬਣਦੇ ਹਨ

- (A) ਚਾਰ (B) ਅੱਠ
(C) ਦੋ (D) ਛੇ

142. Acid rain is made up of :

- (A) Ethane and CO₂ (B) Methane and CO₂
(C) NO₂ and SO₂ (D) H₂SO₄ and NH₄⁺

ਅਮਲ ਵਰਖਾ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

- (A) ਇਥੇਨ ਤੇ CO₂ (B) ਮਿਥੇਨ ਤੇ CO₂
(C) NO₂ ਤੇ SO₂ (D) H₂SO₄ ਤੇ NH₄⁺

143. Nita put 2-3 drops of dilute Iodine solution on a small sample of raw food paste. It turned blue-black. The component of food tested through this test is

- (A) protein (B) carbohydrate
(C) fat (D) vitamin

ਨੀਤਾ ਨੇ 2-3 ਬੂੰਦਾਂ ਘੁਲੇ ਹੋਏ ਆਇਓਡੀਨ ਸਲੂਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੱਚੇ ਭੋਜਨ ਤੇ ਪਾਈਆਂ। ਉਹ ਕਾਲੇ-ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਟੈਸਟ, ਇਸ ਟੈਸਟ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

- (A) ਪ੍ਰੋਟੀਨ (B) ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ
(C) ਚਰਬੀ (D) ਵਿਟਾਮਿਨ

144. *Cuscuta* is an example of :

- (A) Saprophytic Plant (B) Parasitic Plant
(C) Symbiotic Plant (D) Autotrophic Plant

ਅਮਰਬੇਲ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ:

- (A) ਮ੍ਰਿਤਜੀਵੀ ਪੌਦਾ (B) ਪਰਜੀਵੀ ਪੌਦਾ
(C) ਸਹਿਜੀਵੀ ਪੌਦਾ (D) ਸਵਪੋਸ਼ੀ ਪੌਦਾ

145. Where is the intercalary meristem located in a plant body?

- (A) Growing tips of stems (B) Growing tips of roots
(C) Base of the leaves or internodes (D) Base of the stems

ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਭਾਜਕ ਉਤਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (A) ਤਨੇ ਦੀ ਨੋਕ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ
(B) ਜੜ ਦੀ ਨੋਕ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ
(C) ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਚ
(D) ਤਨੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਚ

146. Teaching aids in science

- (A) do not help much as science has fixed content which needs to be memorized.
(B) could be used at primary level but secondary and senior secondary pedagogy don't require them
(C) are useful in Biology but Physics, Chemistry are best taught through lecture-discussion method
(D) should be used regularly to develop process and thinking skills in science

ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ?

- (A) ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੈਰੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
- (B) ਇਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਤਰ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਤੇ ਸੀਨਿਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
- (C) ਇਹ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਭੌਤਿਕ ਤੇ ਰਸਾਇਨ ਵਿਗਿਆਨ ਲੈਕਚਰ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
- (D) ਇਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

147. The principle of science which tells us to choose the simplest scientific explanation that fits the evidence is :

- (A) The principle of Parsimony (B) Principle of Speculation
- (C) Principle of simplicity (D) Deductive approach

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਇਹ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਲ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਤਰੀਕਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਹੈ

- (A) ਪਰਸੀਮੋਨੀ (Parsimony) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (B) ਅਨੁਮਾਨ/ਕਲਪਨਾ (Speculation) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (C) ਸਰਲਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (D) ਨਿਗਮਨਾਤਮਕ ਉਪਾਗਮ (Deductive approach)

148. Which of the following activity is concerned with assessing psychomotor domain of students in a science classroom?

- (A) Asking Question Answers (B) Discussion
- (C) Laboratory outcomes (D) Unit Tests

ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਈਕੋਮੋਟਰ ਡੋਮੇਨ (psychomotor domain) ਪਰਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ?

- (A) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਰਾਹੀਂ (B) ਚਰਚਾ ਰਾਹੀਂ
- (C) ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ (D) ਯੂਨਿਟ ਟੈਸਟ ਰਾਹੀਂ

149. STEM based curriculum is based on :

- (A) Applied approach (B) Interdisciplinary and Applied approach
- (C) Disciplinary approach (D) Constructive approach

ਮੁਲਰੂਪ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ

- (A) ਵਿਹਾਰਿਕ ਉਪਾਗਮ
- (B) ਅੰਤਰ ਆਧਾਰਿਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਗਮ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਪਾਗਮ
- (C) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਆਧਾਰਿਤ ਉਪਾਗਮ
- (D) ਰਚਨਾਤਮਕ ਉਪਾਗਮ

150. In which of the following science process skills students draw conclusions about the cause of an observation?

- (A) Estimation (B) Prediction
- (C) Inferences (D) Interpreting

ਜਦੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਈ ਨਿਰਖਣ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੌਸ਼ਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?

- (A) ਅਨੁਮਾਨ (B) ਭਵਿਖਬਾਣੀ
- (C) ਨਤੀਜਾ (D) ਵਿਆਖਿਆ

(Social Science/ Social Study (bilingual section) (Question Number 91-150)

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ/ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ (ਦੂਭਾਸ਼ੀ-ਭਾਗ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 91 ਤੋਂ 150

91. Prayaga Prashsti (also known as the Allhabad Pillar Inscription) was composed by court poet of which ruler?

(A) Samudragupta

(B) Ashoka

(C) Harshavardhan

(D) Kanishka

ਪ੍ਰਗਿਆ ਪਸ਼ਟੀ (ਜੋ ਇਲਾਹਬਾਦ ਦੇ ਸਤੰਭ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ?

(A) ਸਮੁੰਦਰਗੁਪਤ

(B) ਅਸ਼ੋਕ

(C) ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ

(D) ਕਨਿਸ਼ਕ

92. Which of the following facts about Kitab- ul Hind is incorrect ?

i. It was written by Ibn Batuta

ii. It was written in Persian

iii. It was divided in 80 chapters

iv. Each chapter began with a question

(A) Only i)

(B) i & ii

(C) iii & iv

(D) All of them

ਕਿਤਾਬ-ਉਲ-ਹਿੰਦ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿਹੜਾ ਤੱਥ ਗਲਤ ਹੈ।

(i) ਇਹ ਇਬਨ ਬਤੂਤਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੈ

(ii) ਇਹ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੈ।

(iii) ਇਹ 80 ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੈ।

(iv) ਹਰ ਪਾਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

(A) ਸਿਰਫ (i)

(B) (i) ਤੇ (ii)

(C) (iii) ਤੇ (iv)

(D) ਸਾਰੇ

93. Which of the following is incorrectly matched

i. Shaikh Muinuddin Sijzi- Delhi

ii. Shaikh Bakhtiyar Kaki- Delhi

iii. Shaikh Fariduddin Ganj-i- Shakar- Bhatinda

iv. Shaikh Nizamuddin Auliya- Delhi

(A) Only i.

(B) i. & ii

(C) i. & iii

(D) None of the above

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਗਲਤ ਜੁਟ ਹਨ?

(i) ਸ਼ੇਖ ਮਿਯੂਨੂਦੀਨ ਸਿੱਜੀ-ਦਿੱਲੀ

(ii) ਸ਼ੇਖ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ-ਦਿੱਲੀ

(iii) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦੂਦੀਨ ਗੰਜ-ਏ-ਸ਼ਕਰ-ਬਠਿੰਡਾ

(iv) ਸ਼ੇਖ ਨਿਜਾਮੂਦੀਨ ਔਲੀਆ-ਦਿੱਲੀ

(A) ਸਿਰਫ (i)

(B) (i) ਤੇ (ii)

(C) (i) ਤੇ (iii)

(D) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

94. Harihara and Bukka are associated with the establishment of which mighty empire :

- (A) Chalukya Empire (B) Chola Empire
(C) Vijaynagar Empire (D) Gurjar-Pratihara

ਹਰੀਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੁੱਕਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜ ਨਾਲ ਹੈ?

- (A) ਚਾਲੁਕਯ ਰਾਜ (B) ਚੋਲ ਰਾਜ
(C) ਵਿਜੈ ਨਗਰ ਰਾਜ (D) ਗੁੱਜਰ ਪ੍ਰਾਥੀਹਾਰਾ

95. Why was Francis Buchanan important to East India Company?

- (A) He designed the Enfield Rifle
(B) He was the brain behind permanent settlement
(C) He undertook detailed surveys of the area under the company
(D) All of the above

ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਬੁਚਾਨਨ ਕਿਉਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ?

- (A) ਉਸਨੇ ਐਨਫੀਲਡ ਰਾਈਫਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤੀ
(B) ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਪਿੱਛੇ ਉਸਦਾ ਦਿਮਾਗ ਸੀ
(C) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ
(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ।

96. Four major wars were fought by the English East India Company to overpower a state in 1767-69, 1780-84, 1790-92 and 1799. Which of the following was that state?

- (A) Marathas (B) Bengal
(C) Hyderabad. (D) Mysore

ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਚਾਰ ਜੰਗਾਂ ਜੋ ਕਿ 1767-69, 1780-84, 1790-92 ਤੇ 1799 ਕਿਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ

- (A) ਮਰਾਠਾ (B) ਬੰਗਾਲ
(C) ਹੈਦਰਾਬਾਦ (D) ਮੈਸੂਰ

97. Which of the following is not true regarding Great Bath in Mohenjodaro :

- (A) It was lined with bricks coated with plaster
(B) It was made watertight with a layer of natural tar.
(C) It was constructed in lower town.
(D) Water was probably brought in from a well.

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਮਤ ਮੋਹਨਜੋਦਾਰੋ ਦੇ 'ਮਹਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨ' ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (A) ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਚਿਣਾਈ ਕਰਕੇ ਪਲਾਸਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(B) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤਾਰਕੋਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਹਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(C) ਇਹ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੀ।
(D) ਇੱਥੇ ਪਾਣੀ ਸ਼ਾਇਦ ਖੂਹਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆਦਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

98. Which of the following is not true of Mahajanapadas :

- i. They built huge forts
ii. They maintained big armies
iii. They depended on occasional gifts brought by people
iv. The tax was fixed at ½ of the produce.

- (A) Only i (B) Only ii
(C) iv (D) iii & iv

ਮਹਾਜਨਪਦਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ:

- i. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਲੇ ਬਣਵਾਏ।
- ii. ਉਹ ਭਾਰੀ ਫੌਜ ਰਖਦੇ ਸੀ।
- iii. ਉਹ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਸੀ।
- iv. ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ½ ਟੈਕਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ।

- (A) ਕੇਵਲ i (B) ਕੇਵਲ ii
(C) iv (D) iii ਅਤੇ iv

99. Who were one of the earliest rulers of the subcontinent to issue gold coins?

- (A) Mauryas (B) Satavahanas
(C) Kushanas (D) Guptas

ਉਪਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਚਲਾਏ

- (A) ਮੌਰਯ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ (B) ਸਤਵਾਹਨ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ
(C) ਕੁਸ਼ਾਨਾ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ (D) ਗੁਪਤਾ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ

100. What do you associate the term Dehliwal with?

- (A) Coins in circulations in Delhi under Tomaras and Chauhans
(B) Court poets in Delhi in early 12th century
(C) People living in Delhi in the 12th century
(D) None of the above

ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (A) ਤੌਮਰ ਤੇ ਚੌਹਾਨ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ
(B) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ 12 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜ ਕਵੀ
(C) 12ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
(D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

101. 'Trabeate' or 'Corbelled' stand for :

- (A) Style of architecture in early medieval India (B) Cannons used in early medieval India
(C) Military strategy in 8th century (D) Type of armour

'ਕੜੀਦਾਰ ਜਾਂ ਖੁੰਟੀਦਾਰ' ('Trabeate' or 'Corbelled') ਸੂਚਕ ਹਨ?

- (A) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਸਤੂਕਲਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ
(B) ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਪਾਂ
(C) 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਫੌਜੀ ਰਣਨੀਤੀ
(D) ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

102. The Chettiars, Oswals, Bohras in medieval India were which of the following :

- (A) Samantas (B) Trading communities
(C) Warriors (D) Landlords

ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜੇ-ਚੇਟਿਆਰ, ਔਸਵਾਲ, ਬੋਹਰਾ ਕਿੰਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ?

- (A) ਸਮੰਤਾਂ 'ਚੋਂ (B) ਵਪਾਰ ਸਮੂਹ 'ਚੋਂ
(C) ਯੋਧਿਆਂ 'ਚੋਂ (D) ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ 'ਚੋਂ

103. Which of the following is not true about Shankaracharya :

- (A) He was born in Tamil Nadu
(B) He was an advocate of Advaita
(C) He taught that Brahman is the only reality
(D) He considered the world around us as illusion or Maya

ਹੇਠਲਾ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰਿਆ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (A) ਉਹ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ ਸੀ
(B) ਉਹ ਅਦਵਾਇਤਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਸੀ
(C) ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਹੀ ਅਸਲੀ ਸੱਚ ਹੈ
(D) ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰਮ/ਮਾਇਆ ਹੈ

104. Who was the author of the book 'A History of British India' which divided the Indian History into three periods – Hindu, Muslim and British ?

- (A) Warren Hastings (B) Elliot Dawson
(C) James Mill (D) V A Smith

“ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ” ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕਾਲਾਂ-ਹਿੰਦੂ, ਮਸਲਿਮ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੀ ਹੈ।

- (A) ਵਾਰੇਨ ਹੈਸਟਿੰਗਸ (B) ਇਲੀਅਟ ਡਾੱਸਨ
(C) ਜੇਮਸ ਮਿੱਲ (D) ਵੀ. ਏ. ਸਮਿੱਥ

105. In 1600, the East India Company acquired a charter from the ruler of England, granting it the sole right to trade with the east. Who was the ruler?

- (A) King George V (B) Queen Victoria
(C) Queen Elizabeth I (D) King Edward III

ਸਨ 1660 ਵਿੱਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਪੂਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

- (A) ਸਮਰਾਟ ਜਾਰਜ V (B) ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ
(C) ਮਹਾਰਾਣੀ ਏਲਿਜ਼ਾਬੈਥ I (D) ਸਮਰਾਟ ਐਡਵਰਡ III

106. Which of the following is correctly matched?

- i. Kols Rebellion- 1831-32
ii. Santhal Rebellion- 1855
iii. Bastar rebellion- 1910
iv. Warli Revolt- 1940

- (A) Only ii (B) ii & iii
(C) i & ii (D) All of the above

ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਜੋੜ ਹੈ?

- i. ਕੋਲ ਗਦਰ – 1831-32
ii. ਸੰਥਾਲ ਗਦਰ – 1855
iii. ਬਸਤਰ ਗਦਰ – 1910
iv. ਵਰਲੀ ਗਦਰ – 1940

- (A) ਕੇਵਲ ii (B) ii ਤੇ iii
(C) i ਤੇ ii (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

107. Which poet said that ' streets of Delhi aren't mere streets; they are like albums of a painter.'

- (A) Mir Taqi Mir (B) Mirza Galibh
(C) Bahadur Shah Jafar (D) Iqbal

ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਸਿਰਫ, ਸੜਕਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਰਕਾਰ ਦੀ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀ ਵਾਂਗੂ ਹਨ।'

- (A) ਮੀਰ ਤਕੀ ਮੀਰ (B) ਮਿਰਜ਼ਾ ਗਲਿਬ
(C) ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਹ ਜ਼ਫ਼ਰ (D) ਇਕਬਾਲ

108. Jnanadanandini wife of Satyendranath Tagore, the first Indian member of ICS is associated with :

- (A) Council Entry for women
(B) Brahmika Saree
(C) First women to attempt ICS
(D) First Indian woman to write autobiography

ਜਨਾਨਦਨਦੀਨੀ, ਸਤਯੇਂਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਆਈ.ਸੀ. ਐਸ (ICS) ਮੈਂਬਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ

- (A) ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਜੋ ਕਾਉਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਗਈ
(B) ਬ੍ਰਾਹਮਿਕਾ ਸਾੜੀ
(C) ਆਈ.ਸੀ. ਐਸ (ICS) ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ
(D) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ

109. In 1661, the control of the islands of Bombay passed into British hands after the marriage of Britain's Kings Charles II to a princess. This princess was of which nationality ?

- (A) Spanish (B) Portuguese
(C) Dutch (D) German

ਚਾਰਲਸ II ਦੇ, ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ 1661 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੇ ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੀ ?

- (A) ਸਪੇਨਿਸ਼ (B) ਪੁਰਤਗਾਲੀ
(C) ਡੱਚ (D) ਜਰਮਨ

110. Who was the first Director-General of Archaeological Survey of India?

- (A) Cunningham (B) R.E. M Wheeler
(C) John Marshall (D) G. F. Dales

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਡਾਈਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੌਣ ਸੀ ?

- (A) ਕੰਨਿੰਘਮ (B) ਆਰ.ਈ.ਐਮ. ਵਹੀਲਰ
(C) ਜਾਨ ਮਾਰਸ਼ਲ (D) ਜੀ.ਐਫ. ਡੇਲਸ

111. Which provision of PRI made it more inclusive in terms of Social Justice?

- (A) Finance Commission (B) State Election Commissioner
(C) Reservation for SC/ST/Women (D) Gram Sabha

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਨੇਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ?

- (A) ਵਿੱਤ ਕਮੀਸ਼ਨ
(B) ਪ੍ਰਾਂਤ ਚੁਨਾਵ ਕਮੀਸ਼ਨ
(C) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ / ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ / ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ
(D) ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ

112. All disputes regarding federal matters come under which kind of jurisdiction of Supreme Court of India?

- (A) Original Jurisdiction (B) Writ Jurisdiction
(C) Appellate Jurisdiction (D) Advisory Jurisdiction

ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ

- (A) ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ (B) ਰਿਟ (ਆਦੇਸ਼) ਸੰਬੰਧੀ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ
(C) ਅਪੀਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ (D) ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ

113. Parliamentary form of government means
 (A) Legislature and executive are separate
 (B) Legislature and executive are interdependent
 (C) President is political head of the state
 (D) Legislature does not control executive
 ਸੰਸਦੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ
 (A) ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਡਲ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ
 (B) ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਡਲ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ
 (C) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 (D) ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕਦੀ
114. Why human beings consider themselves superior to other animals?
 (A) Reason (B) Community
 (C) Ability to communicate (D) Food
 ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ?
 (A) ਤਰਕ (B) ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
 (C) ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ (D) ਭੋਜਨ
115. "Girls are good at painting and boys are good at sports". The above statement is an example of which of the following?
 (A) Prejudice (B) Diversity
 (C) Gender ability (D) Stereotype
 "ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ" ਇਹ ਕਥਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ?
 (A) ਪੱਖਪਾਤ (B) ਵਿਭਿੰਨਤਾ
 (C) ਲਿੰਗ ਯੋਗਤਾ (D) ਪਰੰਪਰਾਗਤ
116. Secularism refers to the separation of religion from the state. Which of the following would violate India policy of secularism?
 (A) State distancing from religion
 (B) State intervening in religion based 'personal law'
 (C) State giving financial aid to religious community to set their school
 (D) Celebration of religious festival in government school
 ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਰਾਜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਮਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 (A) ਰਾਜ ਧਰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ
 (B) ਰਾਜ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ (personal laws) ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇ
 (C) ਰਾਜ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲੇ ਜਾਣ
 (D) ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ
117. Which of the following was issued by General Parvez Musharraf in 2002 to amend the Constitution of Pakistan?
 (A) Legal framework order (B) Constitutional amendment order
 (C) Law changing order (D) Constitutional framework order
 ਹੇਠਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਰਨਲ ਪਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ਰਫ ਨੇ 2002 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ?
 (A) ਲੀਗਲ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ ਆਰਡਰ (B) ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੋਧਣ ਆਦੇਸ਼
 (C) ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਣ ਆਦੇਸ਼ (D) ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਢਾਂਚਾ ਆਦੇਸ਼

118. Which of the following is not correct about democracy?
- (A) Ruling party should have fair chance of losing
 (B) Holding elections of any kind is sufficient
 (C) No country in the world is an ideal democracy
 (D) Representative democracy is the most common democracy form
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (A) ਰਾਜ ਕਰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੀ ਹਾਰਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
 (B) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
 (C) ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
 (D) ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ
119. Rajya Sabha is called the 'Upper Chamber'. Which of the following is not true of Rajya Sabha?
- (A) Rajya Sabha performs special functions
 (B) Rajya Sabha can reject money bill
 (C) Rajya Sabha cannot reject money bill
 (D) Once Lok Sabha passes money bill Rajya Sabha cannot reject it
- ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੂੰ 'ਉਪਰਲਾ ਸਦਨ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (A) ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ
 (B) ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਤ ਬਿਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
 (C) ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਤ ਬਿਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ
 (D) ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਤ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।
120. In which year South Africa became a democratic country?
- (A) 1990 (B) 1992
 (C) 1994 (D) 1995
- ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਬਣਿਆ?
- (A) 1990 (B) 1992
 (C) 1994 (D) 1995
121. Who among the following was the President of the Constituent Assembly, a lawyer and a person known for his Champaran Satyagraha?
- (A) Mahatma Gandhi (B) Dr BR Ambedkar
 (C) Dr Rajendra Prasad (D) Jawaharlal Nehru
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਾਂਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਵੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਤੇ ਉਹ ਚੰਪਾਰਣ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (A) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (B) ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ
 (C) ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (D) ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ
122. Which of the following is not true about local media?
- (A) Local media covers mostly national issue in local language
 (B) Local groups start their own media
 (C) Poor being given video cameras to films on their own lives
 (D) Newspaper called Khabar Lahriya run by only 8 dalit women
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਥਾਨਕ ਮਿਡੀਆ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (A) ਸਥਾਨਕ ਮਿਡੀਆ ਆਮਤੌਰ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਦਾ ਹੈ।
 (B) ਸਥਾਨਕ ਇੱਕਠ ਰਲ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਿਡੀਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
 (C) ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ-ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਆਪ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵਿਡੀਓ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
 (D) ਅਖਬਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਬਰ ਲਹਿਰੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ 8 ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

123. What is the composition of Parliament?

- (A) Lok Sabha and Rajya Sabha
(B) President, Lok Sabha and Rajya Sabha
(C) Chief Justice, President, Lok Sabha and Rajya Sabha
(D) Vice President, Lok Sabha and Rajya Sabha

ਸੰਸਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (A) ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ
(B) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ
(C) ਮੁੱਖ ਨਿਆਏਧੀਸ਼, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ
(D) ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ

124. Which provision was passed without any debate in constituent assembly?

- (A) Fundamental Rights (B) Universal Adult Franchise
(C) Parliamentary Form of Government (D) Directive Principles of State Policy

ਸਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?

- (A) ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ (B) ਸਾਰਿਆਂ ਜਵਾਨਾ ਲਈ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
(C) ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਰੂਪ (D) ਰਾਜ ਦੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਧਾਂਤ

125. Kesavananda Bharti Vs. State of Kerala case is famous for :

- (A) Panchayati Raj Institution (B) Basic Structure Doctrine
(C) Judicial Activism (D) Land Reforms

ਕੇਸਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?

- (A) ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਲਈ (B) ਮੂਲ ਭੂਤ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਸੰਬਧਿਤ
(C) ਅਦਾਲਤੀ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ (D) ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਧਾਰ ਲਈ

126. Identify the wrong statement about the Prime Meridian.

- (A) It passes through the place, where the British Royal Observatory is located
(B) It divides the earth into two equal halves, the northern hemisphere and the southern hemisphere
(C) Its value is 0° longitude
(D) From it we count 180° eastward as well as 180° westward.

ਮਧਿਅਮ ਰੇਖਾ (Prime Meridian) ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (A) ਇਹ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਵਲੋਕਨ ਸ਼ਾਲਾ ਸਥਿਤ ਹੈ
(B) ਇਹ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੀ ਹੈ ਉੱਤਰੀ ਗੋਲਾਰਧ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਗੋਲਾਰਧ
(C) ਇਸ ਦਾ ਮਾਨ ਲੋਂਗੀਟੂਡ ਤੇ 0° ਹੈ।
(D) ਇਸਦਾ ਵਿਸਤਾਰ 180° ਪੂਰਬ ਵਲ ਤੇ 180° ਹੀ ਪੱਛਮ ਵਲ ਹੈ

127. "The growth of natural vegetation is very limited here. Only mosses, lichens and very small shrubs are found here. This vegetation is found in the polar areas of Europe, Asia and North America. The animals have thick fur and thick skin to protect themselves from the cold climatic conditions."

The above mentioned vegetation is

- (A) Desertic Vegetation (B) Tropical evergreen forest
(C) Temperate grasslands (D) Tundra vegetation

ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕਾਈ, ਕਵਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਪੂਰਬੀਆਂ ਇਲਾਕੇ ਕੋਲ, ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਮੋਟੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਫਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਮੌਸਮ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਬਨਸਪਤੀ ਹੈ—

- (A) ਰੇਗੀਸਤਾਨੀ ਬਨਸਪਤੀ (B) ਉਸ਼ਣ ਕਟਿਬੰਧੀ ਸਦਾ ਬਹਾਰ ਜੰਗਲ
(C) ਸ਼ੀਤੋਸ਼ਣ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ (D) ਟੁੰਡਰਾ ਬਨਸਪਤੀ

128. Which one of the following describes a system of agriculture where fruits, vegetables and flowers were grown :

- (A) Shifting Agriculture (B) Plantation Agriculture
(C) Horticulture (D) Intensive Agriculture

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਉਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

- (A) ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਖੇਤੀ (B) ਰੋਪਣ
(C) ਬਾਗਵਾਨੀ (D) ਸੰਘਣੀ ਖੇਤੀ

129. In India , the rate of increase is the highest in case of

- (A) area under non-agricultural uses (B) area under barren and wasteland
(C) area under culturable wasteland (D) area under pastures and tree crops

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ (rate of increase) ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ

- (A) ਇਲਾਕਾ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ (B) ਇਲਾਕਾ ਜੋ ਬੰਜਰ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਹੈ
(C) ਇਲਾਕਾ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੋਗ ਪਰ ਬੰਜਰ ਹੈ (D) ਚਰਾਈ ਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਉਗਾਉਣ ਦਾ ਇਲਾਕਾ

130. Which one of the following is not an advantage of Raster data format ?

- (A) High spatial variability is efficiently represented
(B) Same grid cells for several attributes
(C) Compatible with remote sensing imagery
(D) Compact data structure

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ “ਰਾਸਟਰ ਡੈਟਾ ਫਾਰਮੈਟ” ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (A) ਉਚ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣਾ
(B) ਕਈ ਐਟਰੀਬਿਊਟਸ ਲਈ ਸਮਾਨ ਗ੍ਰਿਡ ਸੈਲਜ਼
(C) ਦੂਰਦਰਸ਼, ਸੰਵੇਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ
(D) ਕੰਪੈਕਟ ਡੈਟਾ ਸਟਰਕਚਰ

131. Resource planning is a complex process which involves :

- Identification and inventory of resources across the regions of the country. This involves surveying, mapping and qualitative and quantitative estimation and measurement of the resources.
- Evolving a planning structure endowed with appropriate technology, skill and institutional set up for implementing resource development plans
- Matching the resource development plans with overall national development plans.

- (A) Only i (B) Only i and ii
(C) Only ii and iii (D) All of these

ਸੰਸਾਧਨ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਜਟਿਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ—

- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਲਗ-ਅਲਗ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਧਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਮਾਨਚਿਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸੰਸਾਧਨ ਦਾ ਗੁਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਤੇ ਮਾਪਣਾ
- ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ, ਤਕਨੀਕ, ਕੌਸ਼ਲ ਤੇ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਯੋਜਨਾਵੱਧ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ
- ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ

- (A) i ਕੇਵਲ (B) i ਕੇਵਲ ਅਤੇ ii
(C) ii ਕੇਵਲ ਅਤੇ iii (D) ਸਾਰੇ

132. Identify the wrong statement about tea.

- (A) Its leaves have rich content of caffeine and tannin
- (B) It is an indigenous crop of hills in northern China
- (C) It is grown over undulating topography of hilly areas
- (D) In India, tea plantation started in 1842 in Brahmaputra valley of Assam.

ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹੈ—

- (A) ਇਹ ਪੱਤੀਆਂ ਕੈਫੀਨ ਤੇ ਟੈਨਿਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਨ
- (B) ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਚੀਨ ਦੀ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੂਲ ਫਸਲ ਹੈ
- (C) ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਬੜ-ਖਾਬੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਉਗਦੀ ਹੈ
- (D) ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1842 ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਚਾਹ ਉਗਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

133. Identify the states touching tropic of cancer

- (A) Gujrat, Orrisa and West Bengal
- (B) Gujrat, Uttar Pradesh and West Bengal

- (C) Madhya Pradesh, Jharkhand and Tripura
- (D) Orrisa, Jharkhand and Tripura

- (A) ਗੁਜਰਾਤ, ਉੜੀਸਾ, ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ

- (B) ਗੁਜਰਾਤ, ਉੱਤਰ ਪਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੱਛਮੀ

- (C) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ

- (D) ਉੜੀਸਾ, ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ

134. The world's fastest land mammal, the cheetah (*Acinonyx jubantus*), is a unique and specialised member of the cat family. Prior to the 20th century, cheetahs were widely distributed throughout Africa and Asia. The species was declared extinct in India long back in 1952. Asian cheetah is nearly extinct mainly due to

- (A) global warming
- (B) pollution
- (C) migration
- (D) decline of available habitat and prey.

ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ ਸਤਨਧਾਰੀ ਚੀਤਾ (*Acinonyx-Jubantus*), ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ, ਬਿੱਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। 20 ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਚੀਤਾ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1952 ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਚੀਤਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ਤੇ ਹੈ

- (A) ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼

- (B) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ

- (C) ਸਥਾਨਤਰਣ

- (D) ਆਸਰੇ ਤੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਘੱਟਣਾ

135. Consider the following statements and select the most appropriate answer.

- i. India is the largest producer as well as the consumer of pulses in the world. These are the major source of protein in a vegetarian diet
- ii. These pulses are grown in the kharif season only.
- iii. Pulses are mostly grown in rotation with other crops.
- iv. Pulses need more moisture and cannot survive in dry conditions.
- v. Major pulse producing states in India are Madhya Pradesh, Uttar Pradesh, Rajasthan, Maharashtra and Karnataka.

- (A) i, ii and iii are true

- (B) i, iii and v are true

- (C) Only i is true

- (D) All are true

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

- i ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਤੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਹੈ ਇਹ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ੍ਰੋਤ ਹਨ
 - ii ਇਹ ਦਾਲਾਂ ਖਾਰਿਫ਼ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਉਗਦੀਆਂ ਹਨ
 - iii ਦਾਲਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੂਜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
 - iv ਦਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਨਮੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁੱਕੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਗਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ
 - v ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵੱਧ ਦਾਲਾਂ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹਨ
- (A) i, ii ਤੇ iii ਸਹੀ ਹਨ (B) i, iii ਤੇ v ਸਹੀ ਹਨ
(C) ਕੇਵਲ i ਸਹੀ ਹਨ (D) ਸਭ ਸਹੀ ਹਨ

136. According to Falken Mark, a Swedish expert, water stress occurs when water availability is less than

- (A) 500 cubic metre per person per day. (B) 1,000 cubic metre per person per day.
(C) 1,500 cubic metre per person per day. (D) 2,000 cubic metre per person per day.

ਸਵੀਡਿਸ਼ ਮਾਹਿਰ ਫਾਲਕਨ ਮਾਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਘਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਦਬਾਬ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਘੱਟ ਹੈ

- (A) 500 ਘਨ ਮੀਟਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦਿਨ (B) 1,000 ਘਨ ਮੀਟਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦਿਨ
(C) 1,500 ਘਨ ਮੀਟਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦਿਨ (D) 2,000 ਘਨ ਮੀਟਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦਿਨ

137. Consider the following two statements and select the most appropriate answer:

- I. India have fairly rich and varied mineral resources.
 - II. India have differences in the geological structure. processes and time involved in the formation of minerals.
- (A) Both I and II are true and I is the reason for II
(B) Both I and II are true and I is not the reason for II
(C) I is true and II is false
(D) Both I and II are false

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- I ਭਾਰਤ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਖਨਿਜ਼ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅਮੀਰ ਸਰੋਤ ਹੈ
 - II ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਨੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ-ਵੱਖਰਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
- (A) I ਤੇ II ਦੋਨੋਂ ਸਹੀ ਤੇ I, II ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ (B) I ਤੇ II ਦੋਨੋਂ ਸਹੀ ਤੇ I, II ਦਾ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ
(C) I ਸਹੀ ਤੇ II ਗਲਤ (D) ਦੋਨੋਂ I ਤੇ II ਗਲਤ

138. In solar system, Inner planets are very close to the sun and they are made up of rocks. Which planet among the following is Inner planet

- (A) Mars (B) Jupiter
(C) Saturn (D) Uranus

ਸੌਰ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਲੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗ੍ਰਹਿ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੈ।

- (A) ਮੰਗਲ (B) ਬ੍ਰਹਿਸਪਤ
(C) ਸ਼ਨੀ (D) ਯੂਰੇਨਸ

139. In the solar system, apart from the star, planets and satellites, there are numerous tiny bodies which also move around the sun. These bodies are called *asteroids*. They are found

- (A) between the orbits of Earth and Mars (B) between the orbits of Venus and Earth
(C) between the orbits of Jupiter and Saturn (D) between the orbits of Mars and Jupiter

ਸੌਰਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਤਾਰੇ, ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ (tiny bodies) ਵੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਘੂ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

- (A) ਧਰਤੀ ਦੀ ਧੂਰੀ ਤੇ ਮੰਗਲ ਵਿਚਕਾਰ (B) ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਧੂਰੀ ਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ
(C) ਬ੍ਰਹਿਸਪਤ ਦੀ ਧੂਰੀ ਤੇ ਸ਼ਨੀ ਵਿਚਕਾਰ (D) ਮੰਗਲ ਦੀ ਧੂਰੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਸਪਤ ਵਿਚਕਾਰ

140. Identify the first stage followed in a field survey.

- (A) Objectives (B) Defining the Problem
(C) Scope (D) Tools and Techniques

ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸਟੇਜ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

- (A) ਉਦੇਸ਼ (B) ਸੱਮਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
(C) ਸੰਭਾਵਨਾ (D) ਸੰਦ ਤੇ ਤਕਨੀਕ

141. There is a widespread belief that social science merely transmits information which is centred on the text and is unconnected to daily realities. Which of the following teaching technique will help in breaking this perception ?

- (A) Story telling technique (B) Community resource technique
(C) Textbook technique (D) Question answer technique

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਆਪਣ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿਧ ਹੋਣਗੇ?

- (A) ਕਹਾਣੀ ਸੁਨਾਉਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ (B) ਸਮੁਦਾਇਕ ਸਾਧਨ ਤਕਨੀਕ
(C) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਤਕਨੀਕ (D) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਤਕਨੀਕ

142. Which of the following is considered important by National Curriculum Framework, 2005 for developing one's understanding ?

- (A) Textbook as only source (B) Textbook as one of the source
(C) Class without textbok (D) Textbook as optional

ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਰੀਕੁਲਮ ਫਰੇਮਵਰਕ 2005 ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

- (A) ਕੇਵਲ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਹੀ ਸਾਧਨ ਹੈ (B) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਮਾਤਰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ
(C) ਬਿਨਾਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਜਮਾਤ (D) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਇੱਛਾਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ

143. Which of the following recommendations was given by the report 'Learning Without Burden'?

- (A) Learn without burden of analysing
(B) Analyse socio political realities instead of retention
(C) Focus on retention instead of comprehension
(D) Learn information without burden of thinking of future oriented goals

ਬਿਨਾਂ ਬੋਝ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

- (A) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ
(B) ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੈਤਿਕ ਸਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ
(C) ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ
(D) ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ

144. Identify the following evaluation which helps students to know about their progress in the path of learning and also to plan for mid course corrections ?
- (A) Formative evaluation (B) Summative evaluation
(C) Norm referenced evaluation (D) Final evaluation
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਮੱਧ ਕੋਰਸ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ?
- (A) ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (B) ਸਮੇਟਿਵ ਮੁਲਾਂਕਣ
(C) ਮੁੱਲਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਲਾਂਕਣ (D) ਅੰਤਿਮ ਮੁਲਾਂਕਣ
145. The awakening of social science has not been easy process. According to Wagner which of the following major issues was not confronted by social sciences ?
- (A) Rationality (B) Usefulness
(C) Carrier oriented (D) Structure
- ਵੈਗਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਕੋਈ ਸਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੈਗਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੁੱਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ?
- (A) ਤਾਰਕਿਕਤਾ (B) ਉਪਯੋਗਿਤਾ
(C) ਜੀਵਿਕਾ ਕੇਂਦਰਿਤ (carrier oriented) (D) ਢਾਂਚਾ
146. In which of the following methods, rules and principles are provided to the students and then they are asked to verify them with examples ?
- (A) Inductive method (B) Deductive method
(C) Observation method (D) Comparative method
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ, ਨੇਮ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਸਕਣ ?
- (A) ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ (B) ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ
(C) ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਧੀ (D) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ
147. Who coined the term 'sociology' ?
- (A) Auguste Comte (B) Emile Durkheim
(C) Karl Popper (D) David Easton
- 'ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ' ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (A) ਅਗਸਤੇ ਕਾਮਦੇ (B) ਈਮਾਈਲ ਡੁਰਕਮਿਮ
(C) ਕਾਰਲ ਪੌਪਰ (D) ਡੈਵਿਡ ਈਸਟਨ
148. It has been observed that cultural, social and class differences generate biases, prejudices among the students of social science in classroom context. Which of the following teaching approach should be taken in this situation?
- (A) Teaching needs to be open ended
(B) Teacher should avoid discussing about any diversity
(C) Teacher should take a separate session of students belonging to backward class
(D) Teacher should instruct for not raising any discussion on caste or religion
- ਸਮਾਜਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸਦੰਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਵਰਗ ਦਾ ਭੇਦ ਬਾਇਸ (biases) ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ (ਅਧਿਆਪਕ) ਵਿਧੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
- (A) ਅਧਿਆਪਣ ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(B) ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(C) ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਪਿਛੜੀ ਜਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਖਰਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
(D) ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

149. According to Gulbenkian Commission report in 1850-1914, which of the following was not considered as the discipline of social science ?

- (A) Anthropology (B) Sociology
(C) Psychology (D) Economics

ਗੁਲਬੇਨਕੀਅਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 1850-1914 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

- (A) ਮਾਨਵ ਸ਼ਾਸਤਰ (B) ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ
(C) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ (D) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ

150. Which of the following is known as century of social science ?

- (A) 18th century (B) 19th century
(C) 20th century (D) 21st century

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (A) 18ਵੀਂ ਸਦੀ (B) 19 ਵੀਂ ਸਦੀ
(C) 20ਵੀਂ ਸਦੀ (D) 21 ਵੀਂ ਸਦੀ

SPACE FOR ROUGH WORK

AL